

Hodnocení a návrh podpory rozvoje konkurenceschopnosti Mikroregionu Rýmařovsko

Bc. Jakub Vosyka

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Jakub Vosyka
Osobní číslo: M22127
Studijní program: N0413A050031 Management a marketing
Specializace: Management veřejné správy a regionálního rozvoje
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Hodnocení a návrh podpory rozvoje konkurenceschopnosti Mikroregionu Rýmařovsko

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši oblasti konkurenceschopnosti a místního rozvoje.
- Představte způsoby podpory rozvoje konkurenceschopnosti v návaznosti na regionální politiku.

II. Praktická část

- Charakterizujte Mikroregion Rýmařovsko a analyzujte faktory ovlivňující konkurenceschopnost vybraného mikroregionu.
- Identifikujte základní rozvojové problémy v návaznosti na podporu konkurenceschopnosti vybraného mikroregionu.
- Představte návrh podpory rozvoje konkurenceschopnosti Mikroregionu Rýmařovsko.

Závěr

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- BLAŠKO, Michal. *Role komunitních plánů v rozvoji regionů v evropském kontextu*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, 2017. ISBN 978-80-7510-255-3.
- HUGGINS, Robert. *The Global Competitiveness of Regions*. Abingdon, Oxon: Routledge, 2014. ISBN 978-0-203-79913-0.
- HUGGINS, Robert a THOMPSON, Piers (eds). *Handbook of Regions and Competitiveness: Contemporary Theories and Perspectives on Economic Development*. Cheltenham: Edward Elgar, 2017. ISBN 978-17-8347-500-1.
- KRAFTOVÁ, Ivana; MAŠTÁLKA, Martin; MATĚJA, Zdeněk; SVOBODA, Ondřej a ZDRAŽIL, Pavel. *Bezpečný rozvoj regionu: základní koncept*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-261-0.
- PAVLÍK, Marek. *Regiony budoucnosti: spolupráce, bezpečí, efektivita: inspirace pro rozvoj měst a regionů s příklady dobré praxe*. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1310-1.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lukáš Danko, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **19. dubna 2024**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnaní případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 14.4. 2024

Jméno a příjmení: Jakub Vosyka

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na podporu konkurenceschopnosti Mikroregionu Rýmařovsko. Cílem diplomové práce je zhodnotit současnou situaci a navrhnout projekt na podporu konkurenceschopnosti. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou uvedeny pojmy zabývající se problematikou regionu, místního rozvoje, konkurenceschopnosti a mikroregionu. Praktická část je zaměřena na analýzu faktorů konkurenceschopnosti. Práce je obohacena i o rozhovory s představiteli mikroregionu. Součástí je i provedená SWOT analýza, která navazuje na předchozí kapitoly. Návrh projektu je zaměřen na podporu cestovního ruchu na území Mikroregionu Rýmařovsko, jenž přispěje ke konkurenceschopnosti mikroregionu.

Klíčová slova: Mikroregion Rýmařovsko, konkurenceschopnost, regionální rozvoj, regionální politika, místní rozvoj, mikroregiony

ABSTRACT

The master's thesis is focused on supporting the competitiveness of the Rýmařov Microregion. The aim of the thesis is to evaluate the current situation and to propose a project to support competitiveness. The thesis is divided into theoretical and practical parts. In the theoretical part the concepts dealing with the issues of the region, local development, competitiveness and microregion. The practical part focuses on the analysis of competitiveness factors. The work is also enriched by interviews with representatives of the microregion. It also includes a SWOT analysis, which builds on the previous chapters. The project proposal is aimed at supporting tourism in the Rýmařov Microregion, which will contribute to the competitiveness of the microregion.

Keywords: Rýmařov Microregion, competitiveness, regional development, regional policy, competitiveness, community development, microregions

Chtěl by rád poděkovat vedoucímu mé diplomové práce panu Ing. Lukáši Dankovi, Ph.D., za jeho čas, ochotu a v neposlední řadě za jeho odborné rady. Dále bych chtěl poděkovat svým rodičům za jejich podporu v průběhu celého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ A MÍSTNÍ ROZVOJ	12
1.2 REGIONÁLNÍ POLITIKA	13
1.2.1 Regionální politika EU.....	14
1.3 REGIONÁLNÍ ROZVOJ.....	15
1.4 MÍSTNÍ ROZVOJ	17
1.5 STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE 2021+	19
2 KONKURENCESCHOPNOST	22
2.1 REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOST.....	22
2.1.1 Faktory regionální konkurenceschopnosti	23
2.1.2 Lidský kapitál jako šance pro rozvoj regionu	24
2.2 HODNOCENÍ REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI.....	25
2.2.1 Global Competitiveness index 4.0	25
2.3 NÁSTROJE FINANČNÍ PODPORY KONKURENCESCHOPNOSTI.....	26
2.3.1 Operační programy.....	28
3 MIKROREGIONY	30
3.1 CHARAKTERISTIKA A VÝZNAM.....	30
3.2 DALŠÍ SDRUŽENÍ A SVAZKY.....	32
3.3 PRÁVNÍ ÚPRAVA DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	38
4 MIKROREGION RÝMAŘOVSKO	39
4.1 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU	39
4.1.1 Přírodní poměry	40
4.2 FUNKOVÁNÍ SVAZKU OBCÍ.....	41
4.2.1 Organizační struktura	42
4.3 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA RÝMAŘOVSKO	43
4.3.1 Historie a současnost.....	44
4.3.2 Organizační složka	44
5 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ KONKURENCESCHOPNOST MIKROREGIONU RÝMAŘOVSKO	46
5.1 LIDSKÉ ZDROJE.....	46
5.2 OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	49

5.2.1	Školství.....	50
5.2.2	Zdravotnictví.....	51
5.2.3	Sociální oblast.....	52
5.2.4	Kultura.....	53
5.3	PODNIKÁNÍ A VÝROBA.....	54
5.4	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	56
5.4.1	Ochrana životního prostředí.....	57
5.5	DOPRAVA A INFRASTRUKTURA.....	58
5.5.1	Silniční doprava.....	58
5.5.2	Železniční doprava.....	59
5.5.3	Veřejná doprava.....	59
5.5.4	Dopravní obslužnost.....	60
5.6	CESTOVNÍ RUCH.....	61
5.6.1	Ubytovací kapacita.....	62
6	ZHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU.....	64
6.1	REALIZOVANÉ ROZHOVORY.....	64
6.1.1	Jednotlivé rozhovory.....	64
6.1.2	Souhrnné zhodnocení rozhovorů.....	66
6.2	SWOT ANALÝZA.....	68
6.3	REALIZOVANÉ PROJEKTY.....	69
6.3.1	Posílení komunikace s veřejností na území Sdružení obcí Rýmařovska.....	69
6.3.2	Projekt Jak nezabloudit na Rýmařovsku.....	69
6.3.3	Spolupráce bez hranic.....	70
6.3.4	Separace odpadů Rýmařovsko – I. etapa.....	70
7	SOUHRN ANALYTICKÉ ČÁSTI.....	71
8	NÁVRH PROJEKTU NA PODPORU KONKURENCESCHOPNOSTI MIKROREGIONU RÝMAŘOVSKO.....	72
8.1	PROJEKT ZAMĚŘENÝ NA OBLAST CESTOVNÍHO RUCHU.....	72
8.1.1	Časová analýza.....	83
8.1.2	Finanční analýza.....	85
8.1.3	Analýza rizik.....	87
8.2	SOUHRN PROJEKTU.....	88
	ZÁVĚR.....	89
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	90
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	98
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	99
	SEZNAM TABULEK.....	100
	SEZNAM GRAFŮ.....	101

ÚVOD

Diplomová práce se zaměřuje na rozvoj a podporu konkurenceschopnosti Mikroregionu Rýmařovsko. Oblast Rýmařovska je vybrána z důvodu blízkého vztahu autora práce k tomuto území a zároveň i kvůli četným rozvojovým problémům, kterým mikroregion čelí. Cílem diplomové práce je zhodnocení současného stavu a návrh podpory konkurenceschopnosti na území Mikroregionu Rýmařovsko.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou zmíněny nejdůležitější definice a pojmy týkající se tématu práce. Teoretická část je členěna do 3 hlavních kapitol – Region a místní rozvoj, Konkurenceschopnost, Mikroregion. Kapitola Region a místní rozvoj je zaměřena na problematiku týkající se regionu, regionální politiky a regionálního a místního rozvoje. V rámci kapitoly je věnován prostor také aktuální strategii regionálního rozvoje (Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+). Oblast konkurenceschopnosti je pak zaměřena především na regionální konkurenceschopnost, její faktory, hodnocení a nástroje podpory. Poslední oddíl je věnován charakteristice mikroregionu a dalším sdružením či svazkům, které se na našem území vyskytují. Prostor je zde věnován i metodě LEADER a právní úpravě dobrovolných svazků.

Praktická část diplomové práce je rozdělena na analytickou a návrhovou část. V analytické části je zhodnocen současný stav Mikroregionu Rýmařovsko pomocí faktorů konkurenceschopnosti, které mikroregion ovlivňují. Faktory jsou rozdělené do 6 oblastí. Jedná se o lidské zdroje, občanská vybavenost, podnikání a výroba, doprava, životní prostředí a cestovní ruch. Následně jsou v analytické části zveřejněny rozhovory, které byly realizovány s významnými představiteli mikroregionu. Na základě výsledků z analýzy faktorů a z provedených rozhovorů je sestavena SWOT analýza, ve které jsou identifikovány silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby pro území Mikroregionu Rýmařovsko. V rámci této části práce byla provedena i analýza projektů.

V návrhové části je vytvořen projekt na podporu konkurenceschopnosti Mikroregionu Rýmařovsko. Projekt je zaměřen na podporu cestovního ruchu. Cílem projektu je zvýšení povědomí o atraktivitách cestovního ruchu na území Mikroregionu Rýmařovsko.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Primárním cílem diplomové práce je v návaznosti na výsledky analytické části vytvořit návrh na podporu konkurenceschopnosti Mikroregionu Rýmařovsko. Sekundárním cílem práce je analyzovat faktory ovlivňující konkurenceschopnost Mikroregionu Rýmařovsko. Dalším sekundárním cílem je představit v teoretické části jednotlivé pojmy a definice vztahující se k problematice regionu, konkurenceschopnosti a mikroregionu.

Teoretická část bude obsahovat literární rešerši českých, ale i v menší míře zahraničních článků a publikací. V rámci práce budou využity významné strategické dokumenty, které jsou spojeny s problematikou rozvoje České republiky. Teoretická část je zaměřena na vymezení termínů týkajících se regionálního a místního rozvoje a důležitá část je i věnována problematice regionální konkurenceschopnosti. Mikroregiony a další formy meziobecní spolupráce jsou taktéž součástí rešerše teoretické části.

Praktická část nejprve obsahuje charakteristiku Mikroregionu Rýmařovsko a dalších svazků, které na území působí. Následuje analýza vybraných faktorů ovlivňujících konkurenceschopnost. K analýze budou využity data z Českého statistického úřadu a data z jiných národních registrů. Informace k analýze území budou čerpány ze strategie komunitního rozvoje MAS Rýmařovsko, Strategie Mikroregionu Rýmařovsko a ze Strategického plánu města Rýmařova. Následně budou realizovány rozhovory s představiteli mikroregionu. Na základě výstupů z analýz a rozhovorů bude vytvořena SWOT analýza, ve které budou identifikovány silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Na závěr analytické části bude proveden průzkum projektů, které již byly realizovány na území Mikroregionu Rýmařovsko.

Na základě zjištěných poznatků z analytické části bude vytvořen návrh projektu na podporu konkurenceschopnosti Mikroregionu Rýmařovsko. Návrh projektu bude obsahovat informace týkající se popisu projektu, cílů projektu či cílových skupin, které bude projekt oslovovat. Nebudou taktéž chybět jednotlivé aktivity v rámci projektu a realizační tým, který bude mít projekt na starosti. Součástí návrhu je sestavený časový harmonogram projektu či provedená finanční a riziková analýza.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ A MÍSTNÍ ROZVOJ

První kapitola v teoretické části je zaměřena na vysvětlení pojmů týkajících se problematiky regionu, regionální politiky, regionálního rozvoje a místní rozvoje. Závěr kapitoly je vyhrazen pro uvedení aktuální strategie regionálního rozvoje pro ČR.

1.1 Region

Šilhánková (2007) považuje region za účelově vymezené území, jehož hranice jsou tvořeny významnými funkčními vazbami anebo různými společnými charakteristikami fyzikálního, přírodního, ekonomicko-sociálního či etnického původu. Velikostně se region pohybuje od městského regionu až do velikosti území několika států, pro něž lze vysledovat společné charakteristiky.

Region je definován jako typologická kategorie, což znamená, že je vyčleněn na základě převažujících přírodních charakteristik. Důležitou charakteristikou regionu je jedinečnost, konkrétní a reálný geografický jev a jedinečná integrita dat (Radovanovic 1993-1994; In Vukovic a Kochetkov, 2017).

Dle řádovostní hierarchizace lze rozdělit regiony na (Šilhánková, 2007):

Subregiony – jsou územím, kde nelze realizovat nejdůležitější a nejčastější potřeby obyvatel – vztahy mezi bydlištěm, pracovištěm a základními službami. V subregionu jedna z těchto základních funkcí chybí. Nejčastěji se jedná o absenci pracovních příležitostí. Obyvatelstvo v daném území bydlí, využívá základní občanskou vybavenost, ale výkon pracovní činnosti realizují mimo prostor daného území.

Mikroregiony – jsou z hlediska regionální teorie prostorové celky relativně malého rozsahu, kde se dají realizovat základní regionální procesy. V daném území lze realizovat všechny základní vztahy a vazby mezi bydlištěm, pracovištěm a občanskou vybaveností. Dále se pak dělí na mikroregiony I. a II. stupně.

Mezoregiony – odpovídají územně rozsáhlým jednotkám, jejichž integrita je částečně vázána na prostorové vztahy obyvatelstva. Jedná se o územně rozsáhlé jednotky, které jsou plně vybaveny tzv. nadmístní občanskou vybaveností, mezi které patří administrativa vyššího stupně (např. orgány krajské úrovně), nemocnice, vysoké školy, sportovní zázemí a instituce a kulturní zařízení (muzea, divadla, kina). V oblasti obchodu a služeb lze na území nalézt zastoupení v podobě velkých supermarketů a hypermarketů. Na této úrovni mají velký

význam vztahy mezi jednotlivými výrobními jednotkami a institucemi a důležitou součástí je i kvartérní sektor.

Makroregiony – Makroregionem můžeme chápat celou Českou republiku, přičemž jedinečná kvalitativní i kvantitativní pozice Prahy v systému osídlení umožňuje specifikovat toto jediné makroregionální centrum.

1.2 Regionální politika

Regionální politika představuje soubor intervencí, které jsou zaměřeny podle konkrétní situace státu a jeho regionů, na podporu opatření, které vedou k růstu ekonomických aktivit a lepšímu územnímu rozložení v území a k rozvoji infrastruktury. Základní podmínkou je definování priorit a koncentrace prostředků na dané priority. Významným cílem regionální politiky je konvergence regionů v rámci určitého územního celku a jedním z klíčových znaků je její selektivnost, to znamená diferenciaci zaměření intervencí na podporu vybraných problémových regionů, které zaostávají ve svém rozvoji za průměrem v míře, která je společensky uznána za nežádoucí (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006).

Regionální politiku lze chápat jako cílevědomou činnost organizací či představitelů státní správy a samosprávy, jejichž cílem je zajištění ekonomického růstu spravovaného území. Regionální politika musí mít jasně definované cíle a nástroje, které mohou jednotlivé organizace využívat (Stejskal a Kovárník, 2009).

Mezi hlavní cíle regionální politiky můžeme zařadit udržitelný rozvoj regionů, který je zaměřený na jejich soudržnost a zvyšování konkurenceschopnosti. Všechny regiony by měly mít příležitost k vyváženému rozvoji, který odpovídá potenciálu a specifickým potřebám jednotlivých regionů (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023).

Nástroje regionální politiky můžeme rozdělit na (Stejskal a Kovárník, 2009):

Makroekonomické

- Fiskální politika – možnost zavedení snížené sazby daní v podporovaných regionech
- Monetární politika – možnost usnadnění přístupu k úvěrům v regionech
- Protekcionismus – uvalení dovozních limitů na cel na produkty, které se vyrábějí v upadajících regionech

Mikroekonomické

- Realokace pracovních sil – podpora nově příchozích při nákupu domu či bytu
- Realokace kapitálu – podpora přímých zahraničních investic (investiční pobídky, daňová zvýhodnění)

1.2.1 Regionální politika EU

Regionální politika neboli kohezní politika se zaměřuje na vyrovnávání hospodářských a sociálních rozdílů mezi jednotlivými regiony členských států Evropské unie a je klíčová při budování jednotného trhu EU. Kohezní politika je v současné době umocněna na jednu stranu vznikem jednotné měny, která omezuje možnost členských států ovlivňovat ekonomiku skrz měnové kurzy a na druhou stranu vstupem 13 nových zemí, jejichž příjmy nedosahují průměru Evropské unie. Hlavními cíle regionální politiky je podpora vytváření nových pracovních míst, konkurenceschopnosti firem, hospodářského růstu, udržitelného rozvoje a také zlepšování kvality života obyvatel. V rámci programového období 2021-2027 bude mít Česká republika možnost čerpat až 488 miliard korun na naplňování cílů politiky soudržnosti (Tvoříme Evropu, 2021).

Regionální politika EU se soustřeďuje na tyto oblasti (Evropská unie, 2024):

- investice do lidí na podporu zaměstnání, vzdělávání a možnosti sociálního začleňování obyvatel
- podpora malých a středních podniků
- zlepšení a udržitelnost životního prostředí prostřednictvím investičních projektů
- posílení výzkumu a inovací za pomoci investic a vytváření nových pracovních míst v kvarterním sektoru
- modernizace dopravy a inovativní dopravní infrastruktura a podpora většího využití zdrojů obnovitelné energie s cílem bojovat proti změně klimatu

Obrázek 1 Cíle politiky soudržnosti 2021-2027

Zdroj: Dotace EU, 2024

1.3 Regionální rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj definuje regionální rozvoj jako růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů, který vede ke zvyšování životní úrovně a kvality života jejich obyvatel. Jedná se o dynamický a vyvážený rozvoj regionální struktury příslušného územního celku a jeho částí (regionů, mikroregionů) a odstraňování či zmírňování regionálních disparit (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006).

V akademickém pojetí se regionální rozvoj jeví jako aplikace znalostí, především z oblasti ekonomie, geografie a sociologie, řešících jevy, procesy a vztahy vymezeného prostoru, jež jsou ovlivněny přírodně-geografickými, ekonomickými a sociálními podmínkami v regionu. Primární je hledání příčinných zákonitostí, rozmístování ekonomických činností, nerovnoměrného osídlování území a navazující hledání nástrojů, jež reagují na ovlivnitelné a neovlivnitelné faktory rozvoje apod. Toto chápání problematiky regionálního rozvoje se velmi často považuje za regionalistiku, která je typická pro akademickou sféru. Občas se využívá i označení regionální věda. Akademické pojetí regionálního rozvoje vytváří poznatky, které se využívají pro praktické pojetí regionálního rozvoje (Pavlík, 2016).

Praktické pojetí chápe regionální rozvoj jako vyšší využívání a zvyšování potenciálu systematicky vymezeného prostoru, který vzniká v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využívání přírodních zdrojů. Zvyšování potenciálu se projevuje v konkurenceschopnosti soukromého sektoru, životní úrovni obyvatel a stavu životního prostředí (Pavlík, 2016).

Podmínky pro rozvoj jsou v každém regionu rozdílné, občas jsou rozdíly markantní. Mezi podmínky, které ovlivňují potenciál rozvoje regionů patří geografická poloha regionu, stav životního prostředí, přírodní podmínky a výskyt zdrojů, dopravní dostupnost a infrastruktura. Další podmínkou ovlivňující rozvoj regionu jsou sociálně-ekonomické předpoklady, mezi které můžeme zařadit vzdělanost obyvatel, výšku jejich příjmu, míru nezaměstnanosti v regionu, konkurenceschopnost soukromého sektoru či úroveň a dostupnost zdravotní péče. Podmínky musí být respektovány aktéry, kteří pracují na rozvoji regionu a musí z nich vycházet při plánování, řízení a realizaci regionálního rozvoje (Bartoněk, 2015).

Pavlík (2020) ve své knize rozdělil klíčové aktéry rozvoje regionu do šesti skupin:

Uživatelé – Jsou to aktéři, kteří v regionu žijí a působí v něm. Region vytváří prostor pro jejich uplatnění a oni pak přinášejí regionu jeho identitu a tvář. Jedná se o obyvatele regionu a klade se důraz i na budoucí generace obyvatelů. U nastupující generace je potřebné vytvořit vazbu k regionu a ukázat jim možnost jejich seberealizace a seberozvoje v regionu. Mezi „uživatele“ dále řadíme i místní spolky, instituce se sídlem v regionu a další formy komunity, které v regionu působí.

Živitelé – Jsou tvůrčí lidé, kteří přinášejí regionu ekonomický rozměr a smysl. Do této kategorie aktérů patří příroda, její zdroje a bohatství poskytované přírodou. Jako za živitele jsou považováni místní podnikatelé, zaměstnanci a živnostníci, jejichž působení přináší příležitosti pro profesní sebeuplatnění obyvatel, aby mohli ekonomicky prosperovat. Mezi další „živitele“ regionu patří bezpochyby jeho jednotliví návštěvníci, kteří do regionu přinášejí finanční prostředky. Zde je vidět, že kategorie aktérů uživatelů a živitelů jsou si podobné, a to zejména v obyvatelích a místních podnikatelích, kteří jsou výraznou součástí obou kategorií aktérů rozvoje regionu.

Lídři – Jedná se o vizionáře, kteří se snaží formovat budoucnost regionu a podněcují k ní i ostatní aktéry rozvoje regionu. Mezi představitele lídrů můžeme zařadit politické vůdce, vůdčí osobnosti místního byznysu a osobnosti, které jsou v čele společenského a odborného života.

Ambasadoři – Vyslanci, nositelé a šířitelé identity, šířitelé jména, dobré pověsti a atraktivity regionu. Představitelé ambasadorů mohou být lokální lídři s nadregionálním vlivem a působností nebo osobnosti, které se proslavily či vynikaly mimo region, ale stále mají k regionu blízký vztah.

Investoři – Vidí potenciál regionu a přinášejí mu kapitál a příležitosti. Velmi důležitá je silná vazba mezi regiony a zájmy investorů.

Dodavatelé – Poskytují regionu výrobky, zdroje a služby. Za finanční prostředky jsou schopni regionu poskytnout přístup k věcem či službám, které region nemá, ale zároveň je potřebuje pro své ambice a záměry.

Hrabánková, Řehoř, Rolínek a Svatošová (2011) uvádí konkrétní aktéry regionálního rozvoje ČR jako následující:

- zákonodárné složky státu – Poslanecká sněmovna, Senát
- výkonné složky státu – např. vláda
- orgány samosprávy – krajská a obecní úroveň
- poradní a koordinační orgány – Rada pro koordinaci regionálního rozvoje
- rozvojové agentury s celostátní či regionální působností – CzechTrade, CzechInvest
- hospodářské a agrární komory, zájmová sdružení, agentury
- instituce veřejného sektoru – školy, kulturní instituce
- subjekty soukromého sektoru

1.4 Místní rozvoj

Česká republika má v problematice místního rozvoje zřízené i konkrétní ministerstvo. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR) je součástí systému ústředních orgánů státní správy České republiky v oblastech, které jsou vymezeny v příslušných právních dokumentech. Díky objemu svých pravomocí, kompetencí a odpovědností za správu finančních prostředků má významnou roli ve státní správě. Ministerstvo pro místní rozvoj nabylo účinnosti 1.11. 1996 a je ústředním orgánem státní správy. Mezi jeho oblast zájmů patří například regionální politika, územní plánování, investiční politika, cestovní ruch, politika bydlení a další (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2024).

Mezi další činnosti Ministerstva pro místní rozvoj patří (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2024):

- spravování finančních prostředků, které jsou určeny k zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu

- plní roli národního koordinačního orgánu, jehož činností je stanovit jednotný rámec pro řízení a provádění pomoci, která se poskytuje ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v ČR
- zabezpečování činností spojených s Kohezní politikou EU v ČR
- zabezpečování účasti ČR v územní agendě EU, která vytváří strategický a akční rámec územního rozvoje Evropy s vazbou na národní koncepcce
- poskytování informační a metodické pomoci vyšším územním samosprávným celkům, městům a obcím

1.4.1 Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) je realizován na základě integrovaných a víceodvětvových strategií místního rozvoje. Místní rozvoj je koncipován s ohledem na aktuální potřeby jednotlivých oblastí. Přístup se využívá ve venkovském území, přesněji na území místních akčních skupin, které jsou tvořené správními územími obcí s méně než 25 000 obyvateli. Zároveň MAS nesmí překročit hranici 100 000 obyvatel a musí být větší než 10 000 obyvatel (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023).

CLLD může být obzvláště účinným nástrojem zejména v období krize. CLLD je zaměřena na konkrétní subregionální území. Instrukce, jež zajišťují implementaci rozvojových strategií, se musí skládat ze zástupců veřejného a soukromého sektoru, přičemž na rozhodovací úrovni nesmí mít orgány veřejné správy definované v souladu s vnitrostátními pravidly, ani žádné další zájmové skupiny více než 49 % hlasovacích práv. Programy a projekty musí být realizovány pomocí integrovaných a multi-sektorových rozvojových strategií, které zohledňují dlouhodobé účinky a musí být navrženy s ohledem na místní potřeby a rozvojový potenciál. Mezi priority patří územní spolupráce a vytváření sítí tam, kde je to vhodné a potřebné. Metodu CLLD lze využít i v cestovním ruchu. Cestovní ruch se často uvádí jako motor ekonomického rozvoje především v regionálním měřítku, ale uvádí se i jako lék na řešení nezaměstnanosti, což je nepřesné. Ze zmíněných důvodů se v mnoha zemích zdůvodňuje veřejná podpora cestovního ruchu tvorbou nových pracovních míst a řešením problematiky nezaměstnanosti v periferních oblastech (Blaško, 2017).

Podstata CLLD je v tom, že místní akční skupina, která prošla procesem standardizace, na základě zpracované integrované strategie získá finanční prostředky na realizaci vybraných opatření uvedených ve strategii. Opatření jsou specifikována v programových rámcích.

Každý programový rámec sdružuje opatření, které věcně spadají do jednoho operačního programu. U opatření je rozpracováno, co bude podporováno, kdo bude příjemcem dotací, podle jakých principů se budou vybírat jednotlivé projekty, jaká částka bude na realizaci opatření vyčleněna a jakých výsledků má být v rámci projektu dosaženo (Binek et al., 2015).

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD)

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje obsahuje integrovaný a víceodvětvový postup zaměřený na určité území místních akčních skupin. Všechny potřeby by měly vycházet z podnětů jednotlivých místních subjektů. SCLLD je možné realizovat pro rozvoj regionů, které byly vymezeny dotčenými subjekty, a nikoliv na centrální úrovni. Způsob zpracování a pojetí obsahu strategií je u místních akčních skupin pestré. Témata podporovaná prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje tvoří jen část řešených témat, a proto se otevírá prostor pro vlastní řešení (Binek et al., 2015).

1.5 Strategie regionálního rozvoje 2021+

Hlavní ambicí Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ je určit hlavní cíle regionálního rozvoje na dobu 7 let, respektive musí být nastaveny hlavní cíle regionální politiky ČR na období 2021-2027. Vše musí být v souladu se zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019).

Dokument se využívá i jako pomůcka pro krajské samosprávy při tvorbě strategií rozvoje územních obvodů krajů. Cílem Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ není řešení všech rozvojových problémů České republiky, ale je zaměřena pouze na oblasti, ve kterých lze uplatnit nástroje pro řešení potřeb území. Strategie vychází ze zastřešujícího rozvojového dokumentu Strategický rámec ČR 2030. SRR 21+ není nadřazena dalším dokumentům, ale pouze do nich vstupuje při definování jejich územní dimenze (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019).

Hlavní cíl SRR 21+

Hlavním smyslem Strategie je identifikovat, ve kterých tematických oblastech je potřeba aplikovat územně specifický přístup, a definovat, jaké intervence by měly být uskutečněny v odlišných územích tak, aby byla podpořena konkurenceschopnost území, byly snižovány regionální disparity a nalézána řešení, které budou podporovat udržitelný rozvoj území (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019).

Vize

Vize SRR 21+ je následující: *„Regiony efektivně zhodnocují svůj rozvojový potenciál, zvyšuje se jejich sociální stabilita, konkurenceschopnost má trvalý, stabilně rostoucí trend a zlepšují se podmínky pro kvalitní život všech obyvatel a prosperitu firem. Jsou respektovány principy udržitelného rozvoje a limity životního prostředí. Všechny regiony jsou nad průměrem EU, nebo se mu přibližují v ekonomickém smyslu i v kvalitě života a v přitažlivosti a konkurenceschopnosti jsou na předních místech ve střední Evropě.“* (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019).

Akční plán SRR 21 + je rozdělen do následujících 5 územních dimenzí (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2024):

Metropole – Metropolitní oblasti se v ČR potýkají s výzvami, které jsou spojené s jejich rychlým rozvojem a růstem, na který musí být přizpůsobeny. Vzhledem k tomu, že dochází k neustálému růstu obyvatel v metropolitních regionech, dochází k tlaku na dostupnost bydlení a kapacitu veřejných služeb. Další problematickou oblastí je růst zázemí měst na úkor městské zeleně a půdního fondu. Metropolitní regiony mají potenciál v ekonomické síle a růstu, mají významné postavení v oblasti výzkumu a vývoje a jsou charakteristické vysokou produktivitou práce.

Aglomerace – Aglomerace vykazují pomalejší růst než metropolitní oblasti. Budoucí vývoj je nejistý, některá území v aglomeracích se mohou přibližovat silnějším metropolitním oblastem, ale naopak některá zase mohou ztrácet svoji pozici. Aglomerace mají slabší vazby na metropolitní regiony v oblasti dopravního napojení, ale i ve spolupráci na vědě a výzkumu. Musí řešit problémy s populačním růstem a problematiku sociální segregace. Mají potenciál v oblasti cestovního ruchu. Do aglomerace patří krajská města a jejich zázemí včetně venkovského.

Regionální centra – Regionální centra by měla plnit roli centra mikroregionu. Kvůli jejich poloze však mají menší potenciál rozvoje i díky nedostatku pracovních sil, nižší vzdělanosti či nedostatku služeb. V menších obcích v zázemí regionálních center chybí větší dostupnost a kvalita veřejných a komerčních služeb a nedostatečná je i dopravní infrastruktura. Jedním z faktorů, který hraje významnou roli při ekonomickém rozvoji regionálních center je cestovní ruch. Tato oblast je charakteristická vysokým podílem zeleně a tím i nabízí větší potenciál pro kvalitu života.

Strukturálně postižené regiony – V ČR se nacházejí tři strukturálně postižené kraje, které se v minulosti specializovaly na těžební, chemický a zpracovatelský průmysl. Vyznačují se nízkou mírou ekonomického růstu a zaostávají za nejnávyššími regiony České republiky. Součástí ekonomických problémů oblasti je nízká atraktivita pro život místních obyvatel, menší nabídka pracovních příležitostí pro mladé a kvalifikované odborníky a nižší atraktivita podnikání. Regiony mohou uplatnit potenciál v rozvoji aktivit s vyšší přidanou hodnotou.

Hospodářsky a sociálně ohrožená území – Mezi problémy těchto oblastí patří horší životní podmínky, méně rozvojových příležitostí či omezená možnost podílet se na rozvoji a růstu. Oblasti v této kategorii jsou charakteristické zhoršením, co se týče věkové struktury a vzdělání. Mezi další překážky ekonomického rozvoje v oblasti je i nedostupnost vysokorychlostního internetu, která ovlivňuje rozvoj místních firem a snižuje kvalitu života. Cestovní ruch má v oblasti vyšší potenciál pro rozvoj a je jednou z příležitostí pro ekonomický rozvoj. Zásadní vliv na stav krajiny má zemědělství.

Obrázek 2 Územní dimenze Akční plán Strategie regionální rozvoje ČR 2021+

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019

2 KONKURENCESCHOPNOST

Konkurenceschopnost je pojem, jež přitahuje pozornost řady ekonomů již po dlouhou dobu a také kategorie, která je sledována na různých úrovních. Je zkoumána prostřednictvím jednotlivých činností, jak na úrovni podniku (mikroúroveň), tak i na úrovni národního hospodářství (makroúroveň). Postupná globalizace umožňuje konkurenceschopnost na mezinárodní úrovni (Škuflíć et al., 2024).

Jedna z definic popisuje konkurenceschopnost jako schopnost země prodávat své výrobky na mezinárodních trzích a zároveň mít z toho prospěch ve formě rostoucí životní úrovně. Životní úroveň země bude vyšší, bude-li získávat vyšší ceny za svůj vývoz a platit nižší ceny za svůj dovoz (Lawrence, 2023).

2.1 Regionální konkurenceschopnost

Regionální konkurenceschopnost můžeme chápat jako výsledek společného úsilí a co nejefektivnějšího využívání vnitřních zdrojů rozvoje ve vzájemném působení s využíváním vnějších zdrojů a rozvojových příležitostí, které se cíleně využívají na trvale udržitelné zvyšování produkčního potenciálu regionů (Viturka, 2007).

Konkurenceschopnost regionů obecně znamená existenci podmínek, které umožňují firmám konkurovat na zvolených trzích a zároveň umožňují, aby hodnota, kterou tyto firmy vytvářejí, byla v daném regionu zachycena. Huggins považuje regionální konkurenceschopnost za schopnost určitého regionu přilákat a udržet si firmy se stabilním nebo rostoucím podílem na trhu v určité činnosti při zachování stabilní nebo rostoucí životní úrovně těch, kteří se na ní podílejí. Vzhledem k tomu se může konkurenceschopnost v jednotlivých geografických prostorech lišit, jelikož se regiony vyvíjejí různým tempem v závislosti na různých hnacích silách růstu (Huggins, 2014).

I přesto, že je konkurenceschopnost regionů neodmyslitelně spjata s ekonomickou výkonností, je stále větší shoda, že konkurenceschopnost se nejlépe měří z hlediska předností regionálního podnikatelského prostředí. Mezi tyto přednosti patří úroveň lidského kapitálu, stupeň inovační kapacity a kvalita místní infrastruktury. Všechny zmíněné faktory ovlivňují sklon k dosažení konkurenční výhody v nejmodernějších a rostoucích odvětvích činností. Vliv faktorů a dalších externalit na konkurenceschopnost firem, jako je schopnost regionů přilákat kreativní a inovativní lidi nebo poskytnout kvalitní kulturní zařízení, jsou důležitými prvky regionální konkurenční výhody. Konkurenceschopnost se stále více týká kreativity,

znalostí a environmentálních podmínek spíše, než aby byla založena jen na rozsahu finančních možností (Huggins, 2014).

Ekonomický rozvoj je v tržní ekonomice spojen s konkurenceschopností, jež je chápána jako základní měřítko dlouhodobého úspěchu firem, států a regionů. Konkurenceschopnost nabývá na významu především v kontextu s prohlubováním globalizace světové ekonomiky, v jejímž rámci firmy, země a regiony soutěží mezi sebou v získávání, využívání a udržování základních výrobních zdrojů. Odstraňování obchodních bariér a dalších bariér rozvoje podnikatelských aktivit přitom podporuje jejich dekoncentraci (mobilní investice v nově industrializovaných prostorech), tak i jejich koncentraci např. shlukování firem (Viturka a kolektiv, 2010).

Hlavním nástrojem efektivní podpory konkurenceschopnosti je ze strany státu a regionů považována podpora vzdělání, vědy a výzkumu, rozvoje podnikatelské a technické infrastruktury a stimulace produkce a transferu inovací a samozřejmě také výkon veřejné správy pomocí finančních a nefinančních opatření. Hospodářská a regionální politika, která akceptuje podporu konkurenceschopnosti by měla být prioritně zaměřena na podporu zlepšování kvality podnikatelského prostředí a stimulaci zvyšování tvorby přidané hodnoty v soukromém sektoru (Viturka a kolektiv, 2010).

2.1.1 Faktory regionální konkurenceschopnosti

Regionální konkurenceschopnost se skládá ze čtyř hlavních faktorů, mezi které patří struktura ekonomických aktivit, úroveň inovací, stupeň dostupnosti regionů a úroveň dosaženého vzdělání pracovních sil. Konkurenceschopnost regionu je schopností regionu zakotvit se v národní ekonomice, dokázat předvídat změny její struktury a reagovat na jednotlivá hospodářská opatření (Melecký a Staníčková, 2011).

Šimáčková a Puchýř (2013) ve svém článku rozdělily hlavní faktory regionální konkurenceschopnosti na:

Lidské zdroje – Lidské zdroje jsou v současné době považovány za klíčový faktor, který ovlivňuje konkurenceschopnost regionů. Lidské zdroje jsou schopné se přizpůsobovat, což vede k rychlé a pružné reakci na vzniklou situaci. Jsou schopné svým působením ovlivňovat i ostatní spolupracující subjekty. Lidské zdroje patří mezi hlavní nositele rozvoje.

VaV inovace – Jelikož regiony v rozvinutých zemích nemohou konkurovat nižším cenám vstupů, jakým disponují rozvíjející ekonomiky, musí být jejich konkurenceschopnost

založená na kvalitě a technologickém pokroku. Jediná cesta, jak si udržet konkurenční výhodu je prostřednictvím technologického náskoku a kvality, což znamená neustálé a úspěšné inovování procesů a výstupů. Inovace jsou založeny na získávání a aplikaci nově získaných znalostí ve vědě a výzkumu. Věda, výzkum a vývoj jsou společně s kvalitou lidských zdrojů základ inovačního potenciálu regionů a výsledky spolupráce jsou nositeli základních zdrojů inovací.

Přímé zahraniční investice – Se stále větší provázaností světové ekonomiky roste význam přímých zahraničních investic. Přímé zahraniční investice jsou zprostředkovaným faktorem ekonomického rozvoje regionů. Přínos investic je možné sledovat, jak na regionální (nová pracovní místa) tak i na národní úrovni (růst exportu).

Dopravní a telekomunikační infrastruktura – Kvalitní infrastruktura je klíčová k zajištění ekonomického růstu. Moderní infrastruktura je významným faktorem, ovlivňujícím hospodářskou a sociální atraktivitu místa. Nedostatek či zastaralost kvalitní infrastruktury může vést ke snížení investičních příležitostí a tím pádem i ke snížení konkurenceschopnosti měst a regionů. Ve vyspělých zemích se zvyšuje význam informačních a telekomunikačních technologií. Jejich zavádění a využívání představuje potenciál pro růst celkové produktivity regionu. Díky novým možnostem lidé získávají schopnosti a dovednosti, které jsou klíčové pro konkurenceschopnost firem.

Vedlejší faktory – Mezi vedlejší faktory regionální konkurenceschopnosti patří kvalita životního prostředí a atraktivita prostředí, ze které čerpá cestovní ruch.

2.1.2 Lidský kapitál jako šance pro rozvoj regionu

Kvalitativní aspekt lidských zdrojů se snaží uchopit teorie lidského kapitálu. Nynější společnost je často označována jako znalostní společnost, která je chápána jako komplexní jev, jež má vliv na všechny aspekty lidské činnosti. Její důležitou součástí nejsou pouze informační a komunikační technologie, ale hlavně sociální a lidský kapitál, které jsou klíčovými faktory pro posílení hospodářského růstu, osobního blahobytu a sociální soudržnosti (Kraftová et al., 2016).

Pro měření lidského kapitálu se využívají různé indikátory. Nejčastěji je pak využíván indikátor vzdělání a zdraví. Vzdělání je jeden z nejdůležitějších atributů ovlivňující životní úroveň a konkurenceschopnost jedince. Každý člověk je však při využívání a naplňování lidského kapitálu omezován i zdravím. Péče o zdraví vede z dlouhodobého hlediska

k prodloužení produktivního věku jedince a k delšímu využití a uplatnění jeho nabytých znalostí a dovedností (Kraftová et al., 2016).

V současné době je zásadní podmínkou pro dosažení sociálního a ekonomického standardu společnosti investice do vzdělávání. Výdaje na vzdělávání pomáhají k ekonomickému růstu, zvyšování produktivity práce či ke snižování sociální nerovnosti (Kraftová et al., 2016).

2.2 Hodnocení regionální konkurenceschopnosti

Koncepci regionální konkurenceschopnosti je třeba odlišit od pojmu konkurence. Někdo může vnímat pojem regionální konkurenceschopnost jako situaci, kdy dochází ke konfliktu mezi jednotlivými regiony. Přesto je koncept konkurenceschopnosti na národní nebo regionální úrovni konkurenceschopný pouze v tom smyslu, že se týká přítomnosti podmínek, které umožní firmám konkurovat na místních, národních a mezinárodních trzích. Regiony si mezi sebou konkurují tím, že se snaží poskytovat co nejlepší platformu pro fungování na vysoké úrovni produktivity, ale to je velmi odlišné od druhu přímé konkurence, kterou podnikají firmy. Právě nulová koncepce regionální konkurenceschopnosti vede k předpokladu, že musí nevyhnutelně existovat jak vítězové, tak poražení (Huggins a Thompson, 2017).

Navzdory vývoji zůstává koncept i měření regionální konkurenceschopnosti spornou oblastí analýzy, přičemž někteří naznačují, že žebříčky konkurenceschopnosti jsou lákavé zejména pro regionální rozvojové agentury a média, která chtějí použít rychlá srovnávací měřítka regionální ekonomické výkonnosti (Huggins a Thompson, 2017).

2.2.1 Global Competitiveness index 4.0

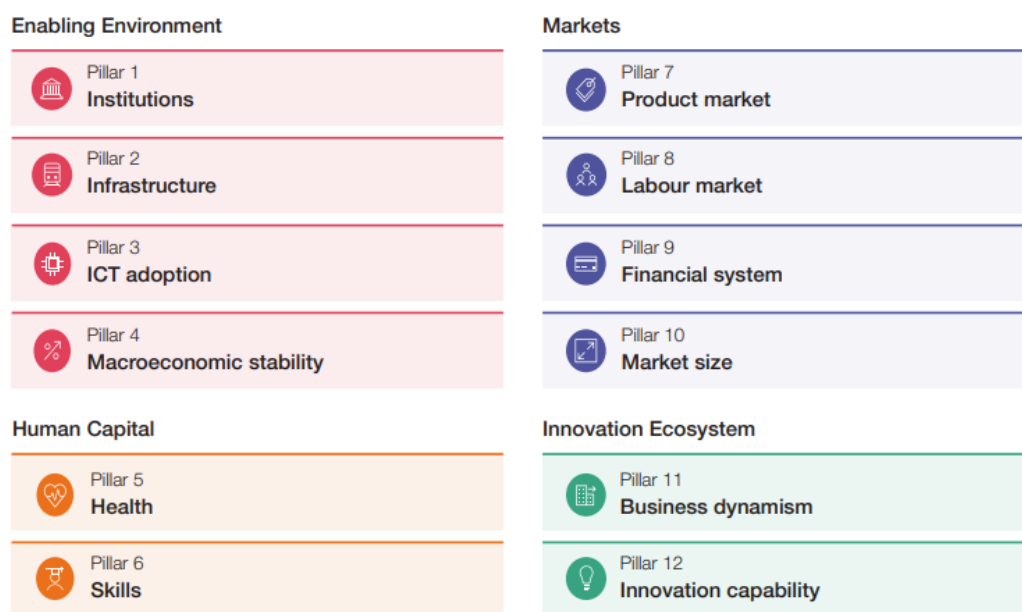
Global Competitiveness Index 4.0 poskytuje vodítko, co je důležité pro dlouhodobý růst. Může sloužit jako podklad pro politická rozhodnutí, pomáhat při utváření ucelených hospodářských strategií a sledovat pokrok v čase. Konkurenceschopností rozumíme vlastnosti a kvality ekonomiky, které umožňují efektivnější využívání výrobních faktorů. Tento koncept je usazen v teorii růstového účetnictví, která měří růst jako součet růstu výrobních faktorů a celkové produktivity výrobních faktorů, která měří faktory, jež nelze vysvětlit prací, kapitálem nebo jinými vstupy. GCI měří, co je hnací silou celkové produktivity výrobních faktorů (World Economic Forum, 2019).

Rámec Global Competitiveness Index 4.0 je rozdělen do 12 hlavních pilířů. Klade důraz na faktory, jejichž význam poroste s tím, jak bude čtvrtá průmyslová revoluce nabírat na

obrátkách (lidský kapitál, agilita, odolnost a inovace). GCI 4.0 je složeným ukazatelem a jeho výpočet je založen na postupném sčítání skóre od úrovně ukazatele až po celkové skóre. Na každé úrovni agregace se každý ukazatel vypočítá jako průměr skóre jeho jednotlivých složek. Celkové skóre GCI 4.0 je průměrem skóre 12 pilířů. Celkem je ve 12 pilířích 103 ukazatelů. Ukazatele poskytují mezinárodní organizace, akademické instituce a nevládní organizace. Čtyřicet sedm ukazatelů tvořících zhruba 30 % celkového skóre indexu, pochází z průzkumu názorů vedoucích pracovníků Světového ekonomického fóra. Průzkum je jedinečnou celosvětovou studií, která každoročně s pomocí 150 partnerských institutů zkoumá přibližně 15 000 vedoucích představitelů podniků (World Economic Forum, 2019).

Výkonnost země v celkových výsledcích GCI je v každé z jeho složek uváděna jako skóre pokroku na stupnici od 0 do 100, kde 100 představuje hranici ideálního stavu, kdy daný problém přestává být překážkou růstu produktivity. Výzkumu z roku 2019 se účastnilo celkem 141 zemí. Nejvyšší dosažené skóre měly země jako Singapur, USA, Hong Kong, Nizozemsko a Švýcarsko. Naopak mezi země s nejnižším dosaženým skóre patřil Čad, Jemen, Demokratická republika Kongo, Haiti a Mosambik (World Economic Forum, 2019).

Obrázek 3 12 pilířů Global Competitiveness Index 4.0

Zdroj: World Economic Forum, 2019

2.3 Nástroje finanční podpory konkurenceschopnosti

Nástrojů na podporu konkurenceschopnosti je několik. Na evropské úrovni prostřednictvím politiky soudržnosti existuje několik strukturálních a investičních fondů. Cílem politik

soudržnosti je pomoci k odstraňování hospodářských, sociálních a environmentálních rozdílů mezi jednotlivými regiony a snažit se posílit jejich konkurenceschopnost. V rámci politiky soudržnosti lze čerpat peníze z pěti evropských fondů, jejichž alokace je rozdělena mezi jednotlivými členskými státy Evropské unie. V aktuálním programovém období 2021-2027 lze využít prostředky formou nevratných dotací, ale i finančních nástrojů (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022).

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) je jedním z hlavních finančních nástrojů kohezní politiky Evropské unie. EFRR vznikl v roce 1975, aby napomáhal ke zmírňování rozdílů v rozvoji mezi evropskými regiony a zlepšoval životní podmínky v nejvíce postižených regionech. Věnuje se především regionům, které jsou znevýhodněny přírodními či demografickými podmínkami. Jedná se například o regiony s nízkou hustotou osídlení a o přeshraniční či horské regiony. EFRR sleduje dva hlavní cíle. Prvním cílem je investice do růstu a pracovních míst, aby byl posílen trh práce a regionální ekonomika. Druhým cílem je evropská územní spolupráce, která se zaměřuje na posílení přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci na úrovni Evropské unie (Schwarz, 2023).

Evropský fond pro regionální rozvoj podporuje i udržitelný rozvoj měst. Na období 2021-2027 bude alokováno nejméně 8 % prostředků EFRR na udržitelný rozvoj měst a na vytvoření Evropské městské iniciativy, která umožní experimentovat s inovativními řešeními urbanistických problémů (Schwarz, 2023).

Fond soudržnosti (FS)

Důvodem vzniku Fondu soudržnosti je posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU s cílem udržitelného rozvoje. Fond je určen pro členské státy, jejichž hrubý národní důchod na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU. V programovém období 2021-2027 se zaměřuje na (Schwarz, 2023):

- Investice do životního prostředí včetně investic směřujících do oblasti udržitelného rozvoje a energetiky
- Transevropské sítě v oblasti dopravní infrastruktury
- Technickou pomoc

Evropský sociální fond + (ESF+)

Evropský sociální fond plus (ESF+) je hlavní nástroj Evropské unie (EU) týkající se investic do lidského kapitálu. Rozpočet na období 2021-2027 činí téměř 99,3 mld. eur a bude i nadále významně přispívat k politikám EU v oblasti zaměstnanosti, sociálních věcí, vzdělávání a dovedností. (Evropská komise, 2024).

Fond pro spravedlivou transformaci

Fond pro spravedlivou transformaci je klíčovým nástrojem pro podporu území, které jsou nejvíce postižené přechodem na klimatickou neutralitu a měl by zabránit zvyšování nerovností mezi regiony. Hlavním záměrem fondu je zmírnit dopad transformace, a to financováním diverzifikace a modernizace místního hospodářství a zmírňováním negativních dopadů na zaměstnanost (Gouarderés, 2023).

Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond

Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond pomáhá k provádění společné rybářské politiky a námořní politiky Unie. Mezi jeho priority patří podpora udržitelného rybolovu, obnova a zachování vodních biologických zdrojů, podpora udržitelných akvakulturních činností a zpracování produktů rybolovu a akvakultury a jejich uvádění na trh (Dotace.eu, 2024).

2.3.1 Operační programy

Cíle politiky soudržnosti jsou dosahovány pomocí operačních programů. Jedná se o dokumenty, které vymezují rozsah a formu podpory pro jednotlivé oblasti a definují cíle, které by měly být dosaženy. Za každý program nese odpovědnost příslušný řídicí orgán, jež sleduje, jestli jsou naplňovány cíle programu, zda se dodržují pravidla a jestli je poskytování prostředků v rámci programů efektivní. Řídicími orgány jednotlivých operačních programů v České republice jsou ministerstva. Na programové období 2021–2027 jsou vyhlášeny následující operační programy (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022):

- OP Doprava
- Integrovaný regionální operační program (IROP)
- OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
- OP Jan Amos Komenský
- OP Životní prostředí

- OP Zaměstnanost+
- OP Rybářství
- OP Technická pomoc
- OP Spravedlivá transformace

3 MIKROREGIONY

V této kapitole je definována charakteristika a význam mikroregionu. Zároveň jsou charakterizovány i další sdružení a svazky, které existují. Závěr kapitoly patří právní úpravě mikroregionu.

3.1 Charakteristika a význam

Mikroregion je územní celek, který je tvořen soustavou venkovských obcí, dosahujících maximálně 5000 obyvatel, jež jsou charakterizovány vzájemnými interakcemi danými hierarchizovanou správní a funkční strukturou a vzájemnými vztahy jeho obyvatel. Mikroregiony se vymezují přírodními, geografickými, historickými souvislostmi a sociálně-ekonomickými vztahy v území (Škrabal, 2006).

Škrabal (2006, s. 21) nahlíží na mikroregion jako na „*sdržení obcí, které mají různou právní formu subjektivity. Cílem je společný rozvoj území, jež je vymezen společným katastrálním územím jednotlivých členských obcí. Mikroregiony mají formálně ustanoveny volené orgány, které se podílejí na strategickém plánování a realizaci jednotlivých aktivit a projektů. Charakter spolupráce je dán funkčními vazbami a specifikami regionu. Jejím smyslem je především usilování o realizaci politických a ekonomických výhod, iniciace pozitivních růstových trendů či minimalizace dopadů negativních jevů ve vývoji venkovských regionů.*“

Mikroregiony jsou považovány za důležitý mezičlánek ve veřejné správě a jejich význam roste. Mají bezesporu větší šanci odolávat tlakům velkých měst a být jejich důstojným partnerem. Mikroregiony získaly na významu hlavně díky vstupu České republiky do Evropské unie, protože sdružování obcí do mikroregionů je podmínkou čerpání finančních prostředků z jejich zdrojů (Český statistický úřad, 2004).

Mikroregion lze rozdělit na formálně fungující a profesionálně fungující. Mikroregion fungující formálně je subjektem, který vykonává jen základní aktivity, jež jsou zahrnuty v zákoně o obcích (jedná se například o volbu statutárních zástupců či schválení rozpočtu) nebo v nepravidelných intervalech uskutečňuje společné projekty malého rozsahu. Profesionálně fungující mikroregion lze charakterizovat na základě těchto kritérií (SMO ČR, 2022):

- **Dobrovolný svazek obcí** – mikroregion je objekt, který je založen podle zákona o obcích a funguje podle něho

- **Má profesionální aparát** – mikroregion disponuje zaměstnanci, které zaměstnává, nebo mají jiný smluvní vztah o vykonávání služeb pro mikroregion
- **Mikroregion** poskytuje služby pro své členské obce

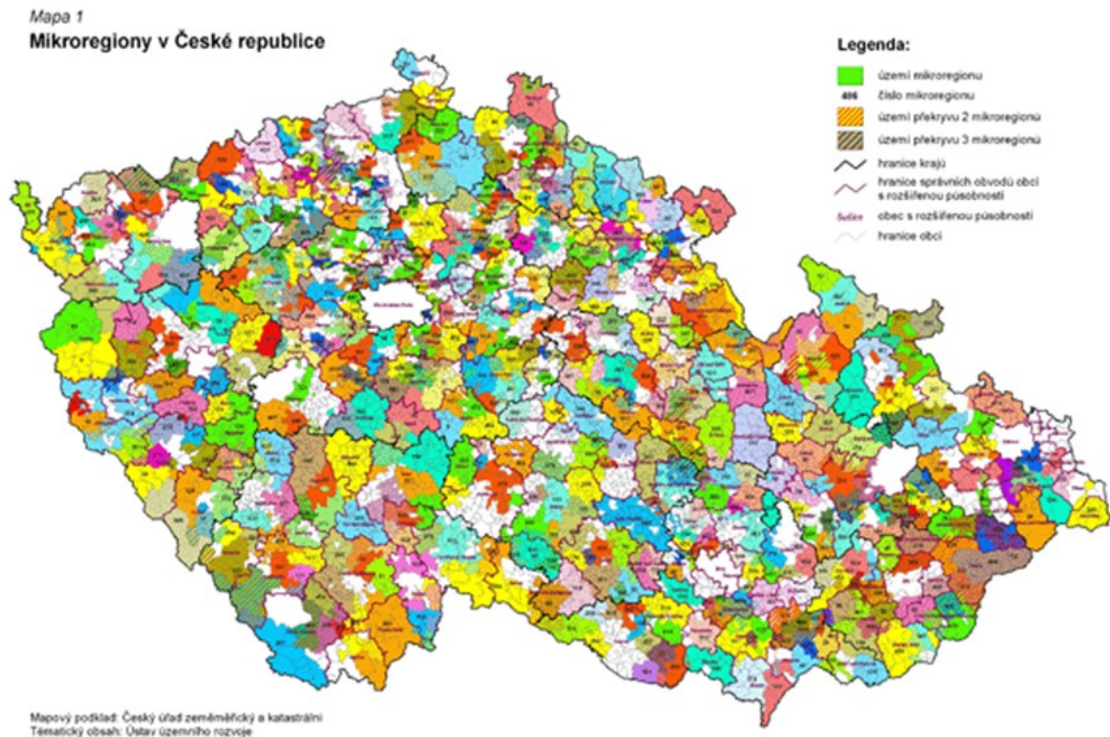
Mikroregion poskytuje své služby. „*Jde o takové aktivity, které by členská obec mikroregionu musela vykonávat sama nebo za pomoci jiné fyzické či právnické osoby, a které dobrovolně přenáší na mikroregion za účelem „odlehčení“ nebo spíše z důvodu nedostatečné kapacity v oblasti know-how, časové náročnosti nebo nedostatku personálu.*“ Do primárních aktivit patří základní aktivity obce při výkonu samostatné a přenesené působnosti, jako je vydávání nařízení a vyhlášek obce. Sekundární aktivity jsou takové, které obec dělat může, ale nemusí, jelikož nejsou tyto aktivity jasně definované zákonem o obcích. Obec pečuje o všestranný rozvoj své oblasti a o potřeby svých občanů při ochraně veřejného zájmu (SMO ČR, 2022).

Svaz měst a obcí České republiky ve své příručce pro člena zastupitelstva obce (2022) uvádí několik kategorií aktivit a činností, které mikroregiony pro své členy poskytují. Mezi činnosti mikroregionu tedy patří:

- a) **Dotiční management** – příprava žádostí o dotaci, monitorování dotačních výzev a informování potenciálních žadatelů o vypsané výzvě, řízení udržitelnosti projektu
- b) **Ekonomická agenda** – zpracování účetnictví a účetních a finanční výkazů, sestavení a řízení rozpočtu, vzdělávání pro správu ekonomických agend územních samosprávných celků
- c) **IT podpora** – vedení spisové služby, správa informačních systémů obce, funkčnost pracoviště CzechPoint
- d) **Právní podpora** – příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí, poskytování informací o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí
- e) **Rozvoj obce** – koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obce, dostupnost základních služeb obyvatelstvu, údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně
- f) **Technická a stavební podpora** – příprava dokumentace k výběru dodavatele v případě jednoduchých staveb, evidence majetku obce, zajištění povolení podle stavebního zákona nebo zvláštních zákonů

- g) **Veřejné zakázky** – příprava podkladů pro veřejné zakázky, rozeslání výzev k podání nabídek, organizace a zajištění práce výběrových komisí

Obrázek 4 Mikroregiony v rámci České republiky

Zdroj: Ústav územního rozvoje, 2005

3.2 Další sdružení a svazky

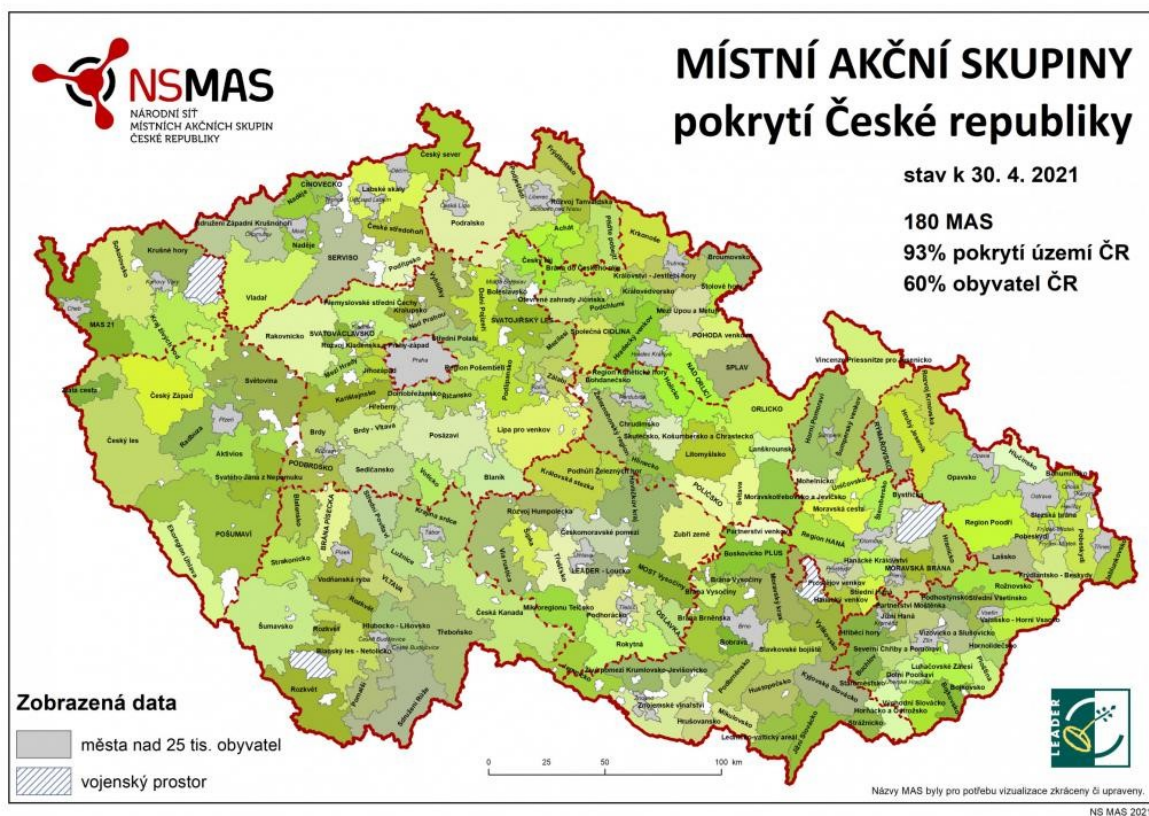
Místní akční skupina (MAS) je tvořena místními aktéry na základě partnerství soukromé a veřejné sféry. MAS sdružují zástupce samospráv, veřejné instituce, podnikatele a nestátní neziskové organizace. Do dění v místních akčních skupinách se mohou podílet i aktivní občané. Tato partnerství mohou mít potenciál úspěšně se podílet na strategickém plánování rozvoje venkova. Společně formulují jednotlivé strategie rozvoje a snaží se je poté naplňovat pomocí podpory místních projektů a realizací vlastních činností (Pelcl, 2008).

Cílem Místní akční skupiny je zlepšování kvality života obyvatel a životního prostředí ve venkovských oblastech. Místní akční skupiny spolupracují pomocí komunitně vedeného místního rozvoje a metody LEADER. Mezi principy metody LEADER patří rozvoj regionů, který je postaven na plánech a strategiích, vznikajících „zdola“ a partnerství místních

obyvatel, podnikatelů, spolků a samospráv. Podporuje inovativní nápady, spolupráci mezi jednotlivými odvětvími a zahraniční spolupráci (NSMAS ČR, 2024).

Do území MAS patří oblasti, které mají 10 000 až 100 000 obyvatel a jejichž města nepřesahují 25 000 obyvatel. Jedna obec může být v územní působnosti pouze jedné místní akční skupiny. K 30. 4. 2021 bylo evidováno 180 území MAS, které jsou držiteli osvědčení o standardizaci. Standardy zahrnují povinnosti, postupy a procesy, jež musí jednotlivé MAS splnit, aby prokázaly kvalitně vytvořená partnerství a nastavenou spolupráci v území (NSMAS ČR, 2024).

Obrázek 5 Členění místních akčních skupin na území ČR k 30. 4. 2021

Zdroj: NSMAS ČR, 2024

Euroregion

Euroregiony představují trvalé struktury přeshraniční spolupráce mezi regionálními a místními orgány, které leží na hranici dvou suverénních států. Euroregiony a jim podobné struktury nepředstavují novou správní úroveň, ale platformu pro horizontální přeshraniční výměnu a spolupráci mezi jednotlivými místními a regionálními správami. Dochází k větší podpoře vertikální spolupráce mezi regionálními a místními úřady, evropskými institucemi a vládami států. Euroregiony se nevymezují pouze na základě geografických či politicko-

administrativních hranic, ale také sdílejí společné hospodářské, kulturní a sociální rysy. Celkově se tedy jedná o přeshraniční sdružení s vlastním stálým sekretariátem, administrativním a technickým vybavením a vlastními zdroji (Moravskoslezský kraj, 2020) Euroregion může mít různé pojetí. Existují rozdíly v pochopení pojmu euroregion z hlediska národní vs. přeshraniční a geografický vs. institucionální. Můžeme je tedy rozdělit (Branda, 2014):

- **Národní** – jedná se o jednu z národních částí přeshraničního euroregionu
- **Přeshraniční** – jedná se o celý přeshraniční region – všechny části jako celek
- **Geograficky** – území, kde dochází ke spolupráci
- **Institucionálně** – jedná se o organizaci, jež byla zřízena za účelem přeshraniční spolupráce

Metoda LEADER

Metoda LEADER je zkratkou z francouzského Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale neboli v překladu to znamená Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku a je založena na principu zdola nahoru. Veškeré náměty a projekty by se měly opírat o myšlenky a podněty místních venkovských subjektů a občanů a neměly by tedy být řízeny krajskou, státní nebo evropskou politickou mocí. Čím více subjektů je zapojeno, tím je to lepší pro šíření nápadů a pro transparentnost místních akčních skupin. Metoda LEADER vychází z přesvědčení, že místní společenství dobře zná své silné a slabé stránky dané oblasti a je schopno řešit své problémy samo (NSMAS ČR, 2015).

Metoda LEADER je nejrozšířenější metoda komunitního plánování v EU. Jedná se o propojení aktivit, které rozvíjejí místní ekonomiku pomocí místních akčních skupin, do kterých patří zástupci veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Díky metodě LEADER můžeme měřit, jak se nakládá s veřejnými prostředky, neboť na základě komunitně přijaté rozvojové strategie dochází ke sledování plnění jednotlivých cílů, což souvisí s nakládáním veřejných prostředků na projekty. Pomocí této metody lze vytvořit podmínky pro měření nákladové efektivity prostřednictvím zpracování finanční a ekonomické analýzy. S využitím benchmarkingu pak můžeme sledovat nákladovou efektivnost veřejných prostředků u místních akčních skupin. Principy komunitního plánování lze uplatnit v různých ekonomických sektorech, jako například v sektoru služeb (Blaško, 2017).

Mezi 7 základních principů metody LEADER patří (NSMAS ČR, 2015):

1. strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí, určené pro řádně vymezená subregionální venkovská území
2. partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni – tzv. místní akční skupiny
3. přístup zdola nahoru spojený s tím, že rozhodovací pravomoc, která se týká vypracování a provádění strategií místního rozvoje náleží místním akčním skupinám
4. více odvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty i projekty z různých odvětví místního hospodářství
5. uplatňování inovačních postupů
6. provádění projektů spolupráce

3.3 Právní úprava dobrovolných svazků obcí

Pokud byl mikroregion založen jako dobrovolný svazek obcí, nikoliv jako např. spolek, přičemž členy tohoto útvaru jsou pouze obce, bude se na mikroregion zákon o obcích a jeho úprava dobrovolného svazku obcí vztahovat. Obecně platí, že dobrovolný svazek obcí je právnickou osobou ve smyslu občanského zákoníku s tím, že právní úpravu dobrovolného svazku obcí můžeme nalézt v zákoně o obcích. Zákon o obcích umožňuje založení dobrovolného svazku obcí a také upravuje základní pravidla jeho fungování (Formánková, 2023).

K založení svazku obcí je potřeba vypracovat a schválit zakladatelské dokumenty. Jedním z nich je smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Smlouvou zakládající členové neboli obce potvrzují zájem o založení dobrovolného svazku obcí a ustanovují jeho základní náležitosti, mezi které patří identifikace obcí, název svazku, sídlo, předmět činnosti, doba trvání a orgány svazku. Smlouva je účinná dnem, kdy dochází k přijetí návrhu všemi účastníky, není-li ve smlouvě uvedeno jinak. Jedná se o veřejnoprávní koordinační smlouvu a obec je návrhem smlouvy vázána ode dne schválení zastupitelstvem obce do dne, který je stanoven pro přijetí návrhu smlouvy (Dobrozemský, 2017).

Přílohou smlouvy o vytvoření svazku obcí tvoří stanovy, které lze podle potřeby měnit. Měly by proto obsahovat pravidla, jak je lze měnit. Stanovy nesmějí být v rozporu s obecně závaznými právními předpisy. Ve stanovách musí být obsažen název a sídlo členů svazku

obcí, tedy jednotlivých obcí, jež se dohodly na vytvoření svazku. Významnou součástí stanov je určení orgánů svazku, způsobu jejich ustavování, jejich působnosti a způsobu jejich rozhodování. Zákon o obcích nestanovuje v tomto ohledu závazná pravidla. Počet, názvy, vymezení působnosti a způsob rozhodování orgánů svazku obcí je závislé na rozhodnutí obcí zakládajících svazek (Neumannová, 2000).

Standardně bývají určeny následující orgány (Dobrozemský, 2017):

- **Nejvyšší orgán** – např. členská schůze či valná hromada
- **Statutární orgán** – předseda nebo rada
- **Výkonný orgán** – výbor
- **Kontrolní orgán** – např. kontrolní rada či dozorčí komise

Předmětem činnosti svazku nemohou být záležitosti, jako například určení programu rozvoje územního obvodu obce, schvalování rozpočtu obce či vydávání právních předpisů obce. Svazek obcí je právnická osoba, která není založena za účelem podnikání. Předmětem hlavní činnosti tak není výdělečná činnost, ale lze vykonávat podnikatelskou činnost jako činnost vedlejší na základě živnostenského oprávnění (Dobrozemský, 2023).

Zákon o obcích neupravuje problematiku zrušení či zániku svazku obcí, proto se používá obecná ustanovení občanského zákona. Možnosti a proces zrušení by pak měly upravovat stanovy svazku. Svazky obcí mohou být zrušeny dohodou účastníků (obcí), uplynutím doby, na kterou byl svazek založen a splněním účelu kvůli kterému byl svazek zřízen. Pokud by o zrušení měl podle zakladatelské smlouvy rozhodovat konkrétní orgán svazku, bylo by s ohledem na pravomoc zastupitelstva obce ustanovenou v § 84 odst. 2 písm. e) zákona o obcích nezbytné, aby ten návrh byl předem projednán a odsouhlasen v zastupitelstvu obcí, jejichž zástupci by měli na valné hromadě hlasovat. V okamžiku, kdy svazek obcí vstoupí do likvidace, musí používat svůj název s doplňkem „v likvidaci“ a je to třeba vyznačit i v rejstříku svazku obcí (Dobrozemský, 2023).

Zvláštní ustanovení zákona o obcích upravují i mezinárodní spolupráci obcí. Obce mohou spolupracovat s obcemi jiných států, uzavírat s nimi smlouvy o vzájemné spolupráci nebo mohou být členy mezinárodních sdružení místních orgánů. Obsahem spolupráce mohou být pouze aktivity, které jsou předmětem činnosti svazku obcí, který smlouvu o vzájemné spolupráci uzavřel. Smlouvy s obcemi či svazky obcí jiných států jsou vyžadovány

v písemné formě a musí být předem schváleny zastupitelstvem obce, protože v opačném případě jsou neplatné (Sedláček, 2015).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 MIKROREGION RÝMAŘOVSKO

Pro účely praktické části diplomové práce byl vybrán Mikroregion Rýmařovsko, který je dále analyzován a v návaznosti na analytické části je v návrhové části navržen projekt na podporu konkurenceschopnosti Mikroregionu Rýmařovsko.

4.1 Charakteristika mikroregionu

Mikroregion Rýmařovsko se nachází na severovýchodě České republiky, konkrétně v nejzápadnější části Moravskoslezského kraje. Oblast mikroregionu zahrnuje turisticky velmi atraktivní část Hrubého Jeseníku, jehož dominantou je druhá nejvyšší hora České republiky Praděd. Třetina území zasahuje do Chráněné krajinné oblasti Jeseníky. Jižní část je součástí Přírodního parku Sovinecko a více než polovina území mikroregionu je pokryta lesy. Charakteristickým rysem území je pestrá a bohatá příroda. Díky příznivému klimatu tato oblast poskytuje v každém ročním období podmínky pro turistiku a rekreaci. Například v létě nabízí možnost pěší turistiky či cykloturistiky a v zimě ideální sněhové podmínky s možností nejdélejší doby lyžování v České republice (Rýmařovsko, 2024).

Mikroregion sdružuje celkově 14 obcí s jejich místními částmi. V tabulce č. 1 lze vidět jednotlivé obce náležící do Mikroregionu Rýmařovsko (Rýmařovsko, 2024).

Tabulka 1 Obce Mikroregionu Rýmařovsko, v závorce jsou uvedeny místní části

Rýmařov (+ Edrovice, Janovice, Stránské, Ondřejov)	Stará Ves (+ Žďárský Potok)
Dolní Moravice (+ Horní Moravice a Nová ves)	Horní Město (+ Rešov, Dobřečov, Skály, Stříbrné Hory)
Malá Štáhle	Břidličná (+ Vajglov a Albrechtice)
Jiříkov (+ Sovinec a Těchanov)	Ryžoviště
Malá Moravka (+ Karlov)	Tvrdkov (+ Ruda a Mirotínek)
Velká Štáhle	Dětřichov nad Bystřicí (+ Krahulčí)
Václavov u Bruntálu	Lomnice u Rýmařova

Zdroj: Rýmařovsko, 2024, vlastní zpracování

4.1.1 Přírodní poměry

Území mikroregionu má výjimečně členitý terén, výškové rozdíly dosahují až 1100 metrů. Nejnižším bodem jsou údolní nivy řeky Oslavy v jejíž části celé oblasti a dosahují výšky kolem 400 metrů nad mořem. Naopak nejvyšším bodem území je druhá nejvyšší hora České republiky Praděd s nadmořskou výškou 1491 metrů. K rozmanitosti krajiny přispívá i skutečnost, že území zasahuje do několika geologických a horopisných celků, které mají rozdílné geomorfologické a vegetační charakteristiky. Jednou z dalších zajímavostí oblasti je rozmanitost podnebí a velké rozdíly klimatu na poměrně krátké vzdálenosti. Vzhledem k tomu, že území zasahuje do oblasti Jeseníků, je zde ve vyšších polohách větší množství sněhu, díky kterému je možné provozovat zimní sporty. Zároveň nejvýše položené hornaté oblasti jsou význačné svým typicky drsným klimatem (Rýmařovsko, 2024).

Obrázek 6 Území Mikroregionu Rýmařovsko

Zdroj: Rýmařovsko, 2024

4.2 Fungování svazku obcí

Oficiální název: Sdružení obcí Rýmařovska

Sdružení obcí Rýmařovska spojuje 14 obcí a celkový počet obyvatel v mikroregionu je téměř 17 tisíc. Dohromady 11 obcí náleží do správního obvodu Rýmařov a 3 obce patří do správního obvodu Bruntál. Sdružení vzniklo v roce 1993 a zástupci obcí se shodli, že jejich spolupráce bude zaměřena na cestovní ruch, životní prostředí a dopravní a technickou infrastrukturu. Je nástrojem sloužícím k posílení úsilí obcí, podnikatelského sektoru a spolků v jejich rozvoji a prostředkem k získávání dotací (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024).

Dobrovolný svazek obcí Sdružení obcí Rýmařovska byl založen na základě ust. § 46 odst. 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů jako společenství obcí, které bylo vytvořeno za účelem koordinace, ochrany a prosazování společných zájmů a rozvoje regionu. Jedná se o právnickou osobu, jež nabývá právní způsobilosti okamžikem zápisu do registru právnických osob, vedeného u příslušného krajského úřadu (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024).

Největším přínosem spolku je vzájemná spolupráce členských obcí. Mezi dalšími výhodami spolupráce je i získávání finančních prostředků či společné vzdělávání představitelů obcí. Manažeři sdružení pomáhají obcím v oblasti samosprávy, dotační politiky i přenosu informací (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024).

Předmětem činností Sdružení obcí Rýmařovska je (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024):

- Koordinace jednotlivých potřeb obcí v oblasti
- Kolektivní vystupování a jednání ve vztahu k:
 - orgánům státní správy, územní samosprávy, ministerstvům
 - podnikatelským a neziskovým subjektům
 - ostatním mezinárodním fondům a programům
- Společný postup při řešení jednotlivých úkolů v oblasti:
 - odpadového hospodářství
 - školství
 - dopravní obslužnosti
 - životního prostředí

- informatiky a propagace
- cestovního ruchu a využití volného času

Svazek obcí má kromě své hlavní činnosti ještě vedlejší hospodářskou činnost, jež spočívá v podnikání či jiné výtěžné činnosti a směřuje k podpoře hlavní činnosti svazku anebo hospodárnému využívání majetku svazku, a to v oblastech (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024):

- projektové a dotační poradenství
- zpracování a administrace žádostí o dotace
- zhotovení zadávacích dokumentací a administrace výběrových řízení
- pořádání odborných vzdělávacích školení
- výkon funkce pověřence pro ochranu osobních údajů dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu údajů a o zrušení směrnice 94/46/ES

4.2.1 Organizační struktura

Členská schůze je nejvyšším orgánem Sdružení obcí Rýmařovska. Členská schůze je svolávána jejím předsedou, a to v písemné formě. Je vyžadováno, aby pozvánka na schůzi obsahovala program, dobu a místo konání. Členskou schůzi svolává předseda nejméně 2x do roka. K jejím pravomocím náleží například možnost volby a odvolání členů předsednictva, schvalování stanov a rozhodování o jejich změnách či provádění základní kontroly činnosti sdružení a jeho hospodaření (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024).

Předsednictvo spolku je výkonným orgánem Sdružení obcí Rýmařovska. Sestává se ze 3 členů a volí se ze zástupců členů na členské schůzi. Funkční období v předsednictvu jsou 2 roky. V čele stojí předseda, který je odpovědný za jeho řízení a zároveň může svolávat schůze. Schůze předsednictva se koná podle potřeby, avšak nejméně 1x za tři měsíce. Předsednictvo je usnášeníschopné pouze v případě, je-li přítomna nadpoloviční většina jeho členů. Předsednictvu přísluší vykonávat usnesení členské schůze a dle stanov řídit činnost sdružení, jmenovat odborné poradní a pracovní orgány nebo rozhodovat o uzavírání smluv v rámci běžného hospodaření spolku (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024).

Kontrolní komise se skládá ze 3 členů a je volena členskou schůzí. Má na starosti kontrolu veškeré činnosti sdružení. Jednou ročně provádí kontrolu činnosti a účetní uzávěrku.

Kontrolní komise je za svoji činnost odpovědná členské schůzi a je povinna ji podávat zprávy o své činnosti (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024).

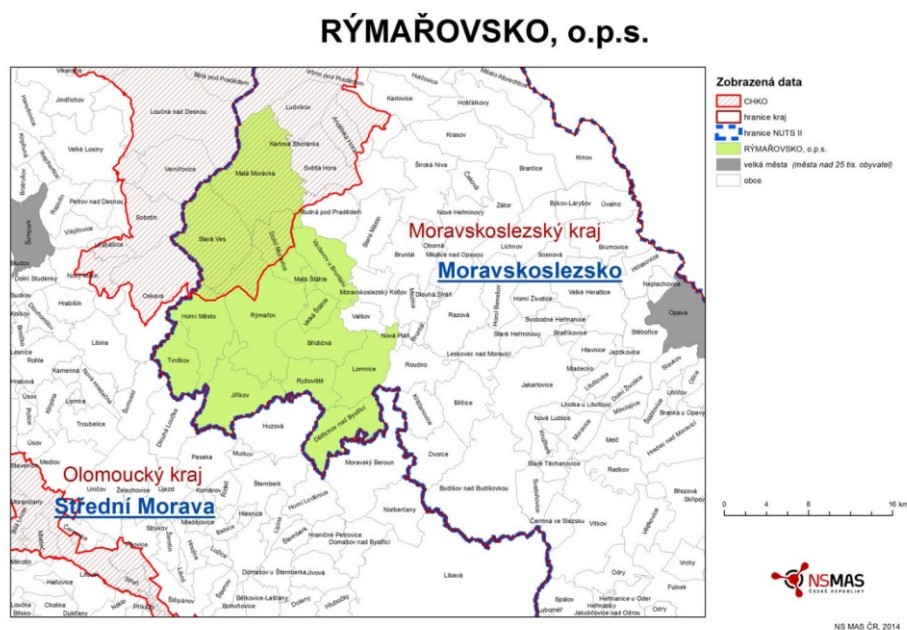
4.3 Místní akční skupina Rýmařovsko

Území MAS se nachází v severovýchodní části České republiky, jedná se o oblast nacházející se nedaleko hranic s Polskem a zároveň je součástí Moravskoslezského kraje. Konkrétně náleží do okresu Bruntál a rozkládá se na území o rozloze 368 km². Až třetina území místní akční skupiny Rýmařovsko leží v CHKO Jeseníky. Území je charakteristické pestrou krajinou a polovina oblasti je zalesněná porosty (MAS Rýmařovsko, 2018).

Územní působnost MAS Rýmařovsko je vymezena společníky, mezi které patří následující obce: Horní Město, Tvrdkov, Stará Ves, Dolní Moravice, Malá Morávka, Václavov u Bruntálu, Malá Štáhle, Velká Štáhle, Děřichov nad Bystřicí, Jiříkov, Ryžoviště, Lomnice, městy Rýmařov a Břidličná (MAS Rýmařovsko, 2019).

Území, které náleží k působnosti MAS Rýmařovsko, o.p.s. je jednotné ze socio-kulturního, ekonomického, environmentálního a geomorfologického hlediska. Je to kopcovitá oblast s vysokým podílem lesů a zároveň se jedná o jednu z nejatraktivnějších oblastí, poskytující skvělé podmínky pro zázemí cestovního ruchu (MAS Rýmařovsko, 2018).

Obrázek 7 Územní působnost MAS Rýmařovsko

Zdroj: MAS Rýmařovsko, 2019

4.3.1 Historie a současnost

Ustavující zasedání MAS Rýmařovsko bylo uskutečněno dne 1.4.2004, kdy byla podepsána zakladatelská smlouva obecně prospěšné společnosti. Celkem bylo 22 zákládajících subjektů z toho deset obcí a dvanáct ostatních subjektů. Společnost Rýmařovsko o.p.s. byla zapsána do obchodního rejstříku datem 23. 7. 2004 (MAS Rýmařovsko, 2019).

K postupnému navyšování počtu nových partnerů a společníků je možné hlavně díky činností Místní akční skupiny Rýmařovsko, která se aktivně podílí na realizacích projektů a také díky vhodně nastavené prezentaci. Navazují se vzájemné spolupráce s dalšími subjekty, se kterými se pak uzavírají partnerské smlouvy. Mezi partnery, kteří se přidávají k prohlubování spolupráce patří subjekty z veřejné i soukromé sféry (MAS Rýmařovsko, 2019).

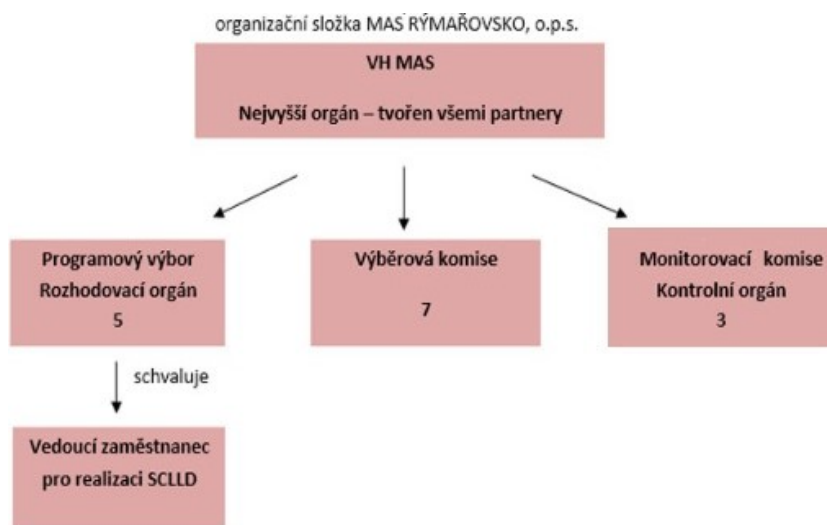
V současné době Místní akční skupina Rýmařovsko sdružuje celkem 47 partnerů. Veřejný sektor je zastoupen 15 subjekty a soukromý sektor zastupuje 32 partnerů, kdy soukromý sektor je rozdělen na dvě části – podnikatelský a neziskový (MAS Rýmařovsko, 2019).

4.3.2 Organizační složka

Organizační složka MAS Rýmařovsko o.p.s. se skládá ze 4 orgánů. Nejvyšším orgánem je valná hromada. Mezi orgány valné hromady MAS Rýmařovsko patří (MAS Rýmařovsko, 2019):

- **Programový výbor** – 5 členů – Obec Dolní Moravice, Ing. Pavel Vinohradník, RD Rýmařov s.r.o., Obec Tvrdkov, Charita sv. Martina
- **Výběrová komise** – 7 členů – Mgr. Jan Vinohradník, Dětrichovská, spol. s.r.o., Obec Horní Město, Petr Kročil, Obec Dětrichov nad Bystřicí, Obec Ryžoviště, STRÁNSKÉ
- **Monitorovací komise** – 3 zástupci – Město Břidličná, Srubovka s.r.o., Western Arts Club z.s.

Obrázek 8 Organizační struktura MAS Rýmařovsko

Zdroj: MAS Rýmařovsko, 2019

5 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ KONKURENCESCHOPNOST MIKROREGIONU RÝMAŘOVSKO

V následující kapitole jsou analyzovány jednotlivé faktory konkurenceschopnosti, které jsou aplikovány na území Mikroregionu Rýmařovsko.

5.1 Lidské zdroje

Podle dat z Českého statistického úřadu k 31. 12. 2022 na území mikroregionu Rýmařovsko žije celkem 16 300 obyvatel. Největší počet obyvatel v mikroregionu je v obci Rýmařov, ve které žije 7953 lidí. Další poměrně zalidněnou obcí v oblasti je obec Břidličná, kde žije celkem 3003 obyvatel. Naopak nejméně zalidněné obce v mikroregionu jsou obce Malá Štáhle (114 obyvatel), Tvrdkov (238 obyvatel) a Velká Štáhle (326 obyvatel). Konkrétní počet obyvatel za jednotlivé obce Mikroregionu Rýmařovsko jsou zobrazeny v následující tabulce.

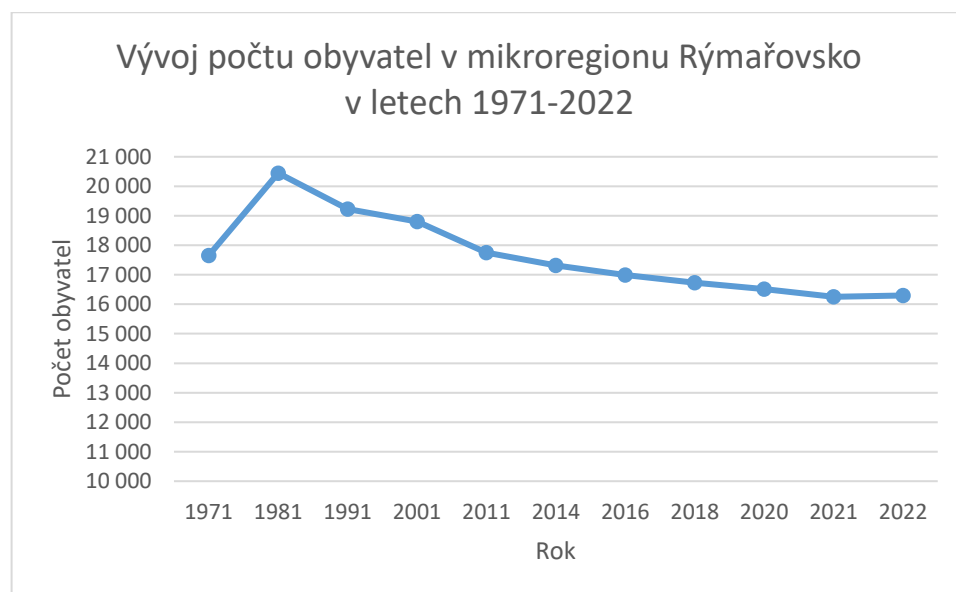
Tabulka 2 Počet obyvatel v Mikroregionu Rýmařovsko k 31.12. 2022

Název obce	Počet obyvatel
Břidličná	3 303
Dětřichov nad Bystřicí	407
Dolní Moravice	375
Horní Město	816
Jířikov	329
Lomnice	489
Malá Morávka	668
Malá Štáhle	114
Rýmařov	7953
Ryžoviště	582
Stará Ves	480
Tvrdkov	238
Václavov u Bruntálu	520
Velká Štáhle	326
Celkem	16 300

Zdroj: Český statistický úřad, 2023, vlastní zpracování

Na grafu č. 1 lze pozorovat, jak se počet obyvatel v Mikroregionu Rýmařovsko vyvíjel v čase. Podle údajů lze konstatovat, že od roku 1991 až do roku 2021 docházelo ke konstantnímu poklesu obyvatel v regionu. Menší změna nastala až v roce 2022, kdy počet obyvatel vzrostl o 48. Je to především dáno tím, že se do regionu přistěhovalo více lidí (597) než se vystěhovalo (451). Korekci růstu obyvatel pak upravil záporný přirozený přírůstek, kdy se celkem 104 lidí narodilo a 202 obyvatel zemřelo. Obecně lze však říct, že počet obyvatel na Rýmařovsku má klesající tendenci (Český statistický úřad, 2023).

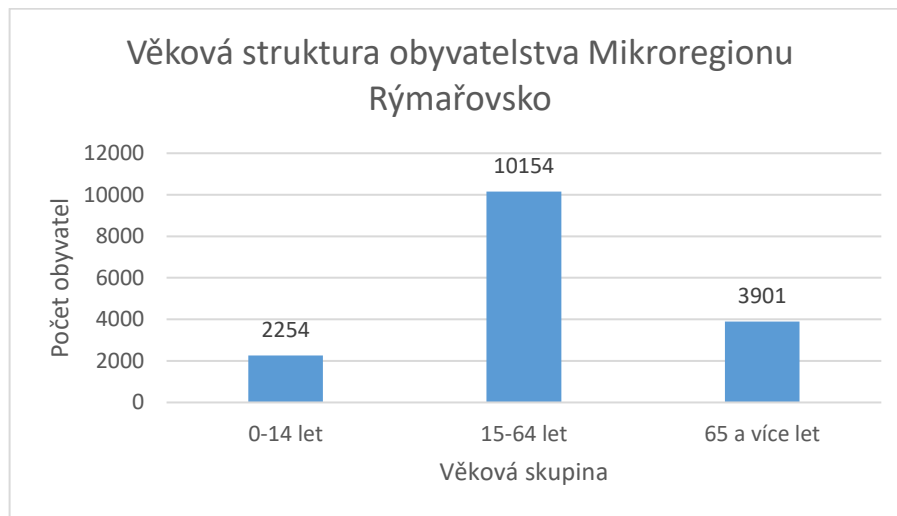
Graf 1 Vývoj obyvatelstva na Rýmařovsku

Zdroj: Český statistický úřad 2023, vlastní zpracování

V následujícím grafu pak lze vidět věkovou strukturu obyvatelstva Mikroregionu Rýmařovsko. Data nám ukazují, že nejvíce obyvatel se nachází ve věkové skupině 15-64 let. Nejméně obyvatelů je pak zastoupeno ve věkové skupině 0-14 let. Z dat můžeme usoudit, že populace na Rýmařovsku stárne (Český statistický úřad, 2023).

Graf 2 Věková struktura obyvatelstva k 31.12. 2022

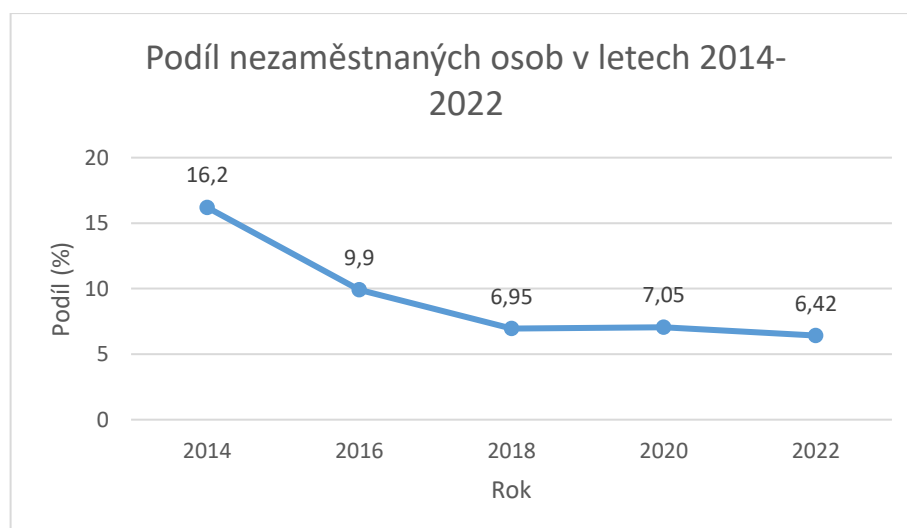

Zdroj: Český statistický úřad 2023, vlastní zpracování

Nezaměstnanost

Důležitou hodnotou prosperity oblasti týkající se lidských zdrojů je ukazatel nezaměstnanosti. Dle grafu můžeme konstatovat, že nezaměstnanost na území Mikroregionu Rýmařovsko má klesající tendenci. Vývoj nezaměstnanosti v oblasti byl porovnáván mezi lety 2014 až 2022. V roce 2014 byla průměrná nezaměstnanost všech obcí až 16,2 %. Podíl nezaměstnaných osob v průběhu dalších let klesl až na hodnotu 6,42 % udávanou za rok 2022. Jediné zvýšení nezaměstnanosti bylo zaznamenáno pouze v roce 2020, kdy došlo ke zvýšení z důvodu pandemie Covid – 19 (Český statistický úřad, 2023).

Graf 3 Nezaměstnanost v letech 2014–2022

Zdroj: Český statistický úřad 2023, vlastní zpracování

Vzdělanostní struktura obyvatel

Vzdělání je významným faktorem, jež ovlivňuje hospodářské podmínky a soudržnost obyvatel. Vysoká úroveň lidského kapitálu je jedním z předpokladů pro rozvoj regionu. Pokud dochází k růstu vzdělanosti, tak je s tím zároveň spojen pokles nezaměstnanosti, růst sociálního kapitálu a angažovanost obyvatel v komunitách (MAS Rýmařovsko, 2018).

Tabulka č. 3 zobrazuje vzdělanostní strukturu obyvatel v Mikroregionu Rýmařovsko. Se základním vzděláním zde žije 16,6 % obyvatel starších patnácti let. Nejvyšší počet lidí žijících na území Rýmařovska disponuje středním vzděláním bez maturity (40 %). Poměrně vyšší zastoupení mají také lidé, kteří jsou středoškolsky vzdělání se zakončenou maturitní zkouškou. Naopak pouze 9,7 % obyvatel žijících v oblasti má dokončené vysokoškolské vzdělání.

Mikroregion Rýmařovsko v porovnání s celou Českou republikou výrazně zaostává v počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí. Naopak dalším negativním zjištěním je, že na Rýmařovsku je vyšší koncentrace lidí pouze se základním vzděláním.

Tabulka 3 Vzdělanostní struktura obyvatel Mikroregionu Rýmařovsko a ČR v roce 2021

Oblast	Obyvatelé ve věku 15+	Nejvyšší dosažené vzdělání			
		Základní	Střední bez maturity	Střední s maturitou	Vyšší odborné, vysokoškolské
Mikroregion Rýmařovsko	13 332	2 209 (16,6 %)	5 338 (40 %)	3434 (25,8 %)	1290 (9,7 %)
ČR	8 832 407	1 107 860 (12,5 %)	2 736 983 (30,1 %)	2 729 091 (30,9 %)	1 690 995 (19,1 %)

Zdroj: Český statistický úřad, 2023, vlastní zpracování

5.2 Občanská vybavenost

Občanské vybavení ve veřejném zájmu je podle stavebního zákona míněno jako druh občanského vybavení, které odpovídá veřejným službám, avšak pokud na nich panuje všeobecná společenská shoda. Veřejná služba je poskytována ve veřejném zájmu a je financována či spolufinancována z veřejného rozpočtu a je za ni zodpovědná složka veřejné správy (stát, územně-samosprávný celek). Veřejná služba je charakteristická tím, že pokud

by nebyla financována či podporována z veřejných prostředků, tak by služba podobného významu neexistovala, anebo by byla poskytována v menším rozsahu či v nižší kvalitě. Mezi typické veřejné služby se obvykle řadí vzdělávání a tělovýchova, zdravotnictví či kulturní služby (Ústav územního rozvoje, 2020).

Mikroregion Rýmařovsko má dvě hlavní centra služeb a občanské vybavenosti. Jedná se o největší obec Rýmařov a o druhou největší obec Břidličnou. Obě města zároveň představují hlavní spádovou oblast. Podle rozmístění občanské vybavenosti lze konstatovat, že jsou zde pozůstatky střediskové soustavy osídlení, protože tyto dvě zmíněná města představují místní centra vybavenosti a služeb i pro ostatní obce v okolí (MAS Rýmařovsko, 2018).

Území Mikroregionu Rýmařovsko je charakteristické problematikou ekonomické efektivnosti. Problémem oblasti je také nízká kupní síla obyvatel a ekonomická realita regionálních a nadregionálních nákupních center a dalších navazujících služeb. Ve většině obcí se nachází kulturní dům nebo shromažďovací místnost, sportovní areál či hřiště a obchody nabízející smíšené zboží. V obcích mají působnost jednotky Sborů dobrovolných hasičů využívajících místní hasičské zbrojnice a jsou schopni zasáhnout v případě ochrany obyvatelstva (MAS Rýmařovsko, 2018).

5.2.1 Školství

Tabulka č. 4 udává počet školských zařízení, které se vyskytují na území Mikroregionu Rýmařovsko. Dle dostupných dat z registru školských zařízení Moravskoslezského kraje (2024) můžeme konstatovat, že se v oblasti nachází 10 mateřských a 10 základních škol. Ve většině případů jsou mateřské a základní školy sloučeny v jednu a tutéž organizaci. V Rýmařově se nacházejí 2 základní školy a z toho jedna je určena žákům se specifickými potřebami. Na území mikroregionu se pak nachází pouze jedna střední škola, a to Gymnázium a Střední odborná škola Rýmařov. Jak z názvu vyplývá škola je rozdělena na dvě části, a to na Gymnázium a na Střední odbornou školu. V Rýmařově je také provozována Základní umělecká škola. Zřizovatelem všech školských zařízení na Rýmařovsku jsou obce nebo Moravskoslezský kraj. Instituce poskytující vyšší vzdělání se v regionu nevyskytuje.

Tabulka 4 Počet školských zařízení na území Mikroregionu Rýmařovsko

Typ školského zařízení	Počet
Mateřské školy	10
Základní školy	10
Střední odborné školy	1
Gymnázia	1
Základní umělecká škola	1

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2024, vlastní zpracování

V rámci analýzy současného stavu vzdělávání byly identifikovány oblasti, jejichž nedostatky brání dosažení optimálního stavu místního vzdělávání. Nejzásadnější problém, který byl identifikován, je nedostatek financí. Na nedostatek financí pak navazuje celá řada dalších problémů. S nedostatkem financí je spojeno zastaralé stávající vybavení mateřských a základních škol. Existují zde však i problémy, které nelze řešit jen pouze získáním financí. V ORP Rýmařov byl zjištěn nedostatek týkající se prostoru pro rozvoj kapacit základních škol v polytechnické oblasti a rozvoj kapacit mateřských škol. S tím také souvisí současné prostředí školy, jež je ovlivněno nedostačujícím technickým stavem budov a technickými možnostmi, které budovy škol nabízejí (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020).

Bylo vytyčeno 5 hlavních problémových oblastí, na které je potřeba se zaměřit (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020):

Problémová oblast č.1 - Dostupné a kvalitní předškolní vzdělávání

Problémová oblast č.2 - Dostupné a kvalitní základní vzdělání

Problémová oblast č.3 - Zájmové vzdělávání pro život

Problémová oblast č.4 - Rovné příležitosti a podpora

Problémová oblast č.5 - Udržení a rozvoj regionální identity

5.2.2 Zdravotnictví

Nejvýznamnější zdravotnické zařízení na Rýmařovsku je Podhorská nemocnice a.s. v Rýmařově, jejíž areál se rozkládá v západní části obce. Podhorská nemocnice je součástí skupiny nemocnic pod hlavičkou společnosti AGEL. Celkově má Podhorská nemocnice 2 pracoviště, jedno v Bruntále a jedno právě v Rýmařově. V rýmařovské nemocnici se specializují na rehabilitaci a komplexní péči o seniory, o které se starají na oddělení

ošetřovatelské péče, lůžkové rehabilitace a sociálních lůžek. Součástí nemocnice jsou i odborné ambulance, laboratoř a rentgen. Pohotovostní péče je však zajišťována nemocnicí v Bruntále a Krnově (Rýmařov, 2020).

Dle dostupných dat z Českého statistického úřadu (2023) jsou v tabulce č. 5 znázorněna zdravotnická zařízení nacházející se na území Mikroregionu Rýmařovsko. V celém regionu se nachází pouze jedna nemocnice v Rýmařově. Další nejbližší nemocnice se pak nachází ve městě Bruntál. Lékárnické zařízení poskytuje své služby pouze v Rýmařově a v Břidličně. Nedostačující je nabídka praktických lékařů pro dospělé i pro děti a dorost, protože ve většině obcí na území Rýmařovska žádné ordinace praktické lékaře nejsou. Dlouhodobým problémem oblasti je akutní nedostatek stomatologů. Na celém území regionu ordinují pouze 3 stomatologové. Gynekologické ordinace jsou situovány v Břidličně (2), Horním Městě (1), Rýmařově (2) a v Ryžovišti (1). Další obce v rámci mikroregionu nejsou ani v tabulce zmíněny, protože se v nich žádné zdravotnické zařízení nevyskytuje.

Tabulka 5 Přehled zdravotnických zařízení k 31.12. 2021

Obec	Břidličná	Horní Město	Rýmařov	Ryžoviště	Velká Štáhle
nemocnice	-	-	1	-	-
lékárna	1	-	2	-	-
praktický lékař pro dospělé	2	1	7	2	-
praktický lékař pro děti a dorost	1	-	1	1	-
gynekolog	2	1	2	2	-
stomatolog	1	-	2	1	-
lékař specialista	2	-	9	2	-
Ostatní samostatná zařízení	-	1	10	1	1

Zdroj: Český statistický úřad, 2023, vlastní zpracování

5.2.3 Sociální oblast

Zajištění sociální péče je jednou z významných aktivit, které obce v rámci své působnosti vykonávají. Oblast sociální péče je široká, finančně náročná a klade se důraz na neustálé zvyšování kvality (MAS Rýmařovsko, 2018).

Níže zobrazená tabulka nám ukazuje, jaké sociální služby se vyskytují na území Mikroregionu Rýmařovsko. Zařízení sociálního typu se nachází hlavně v Rýmařově a pak ještě v Břidličné, Dolní Moravici a v Malé Morávce. V dalších obcích v rámci mikroregionu se žádné zařízení sociálního typu nenachází. Služby azylového domu Bethel v Rýmařově poskytuje organizace Slezská diakonie. Nejvýznamnější organizací v oblasti je Diakonie ČCE, která na Rýmařovsku nabízí svým klientům vícero služeb. Mají na starosti dva domovy pro seniory, jeden z nich je umístěn v Rýmařově a druhý v Dolní Moravici. Dále poskytují pečovatelskou službu a sociálně terapeutickou dílnu Buřinka se 4 pobočkami v Rýmařově. V Rýmařově se ještě nachází jeden domov pro osoby se zdravotním postižením, který spravuje organizace Sagapo (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2024).

Další organizací poskytující sociální služby je Hope House. Organizace má na starosti nízkoprahová zařízení pro děti a mládež s hlavním sídlem v Břidličné. V Břidličné se nachází ještě jedna jejich pobočka a nově Hope House působí i v Rýmařově (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2024).

Tabulka 6 Přehled zařízení sociálních služeb na Rýmařovsku

Typ sociální služby	Počet zařízení
Azylové domy	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	2
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	3
Odborné sociální poradenství	1
Pečovatelská služba	2
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
Sociálně terapeutické dílny	4

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí 2024, vlastní zpracování

5.2.4 Kultura

Hlavním centrem kultury v oblasti je město Rýmařov. Nachází se zde řada kulturních institucí sloužících občanům celého mikroregionu. První institucí je Městská knihovna Rýmařov. Její hlavní činností je budování a zpřístupňování knihovního fondu, v němž jsou zastoupeny publikace s různou tematikou, periodika či další dokumenty (Rýmařov, 2020).

Další významnou institucí v oblasti kultury je Městské muzeum Rýmařov. Hlavní činností muzea je vytváření sbírek historických, uměleckých a grafických předmětů či fotografických materiálů, především se zaměřením na historii a současnost celého regionu. Středisko volného času Rýmařov se také stará o kulturní dění v oblasti. Provozuje městské kino s kapacitou 110 sedáček a disponuje poměrně širokou nabídkou filmů. Dále organizuje různé koncerty, přednášky, besedy či divadelní představení. Další institucí, která organizuje hudební a divadelní představení je Městské divadlo Rýmařov (Rýmařov, 2020).

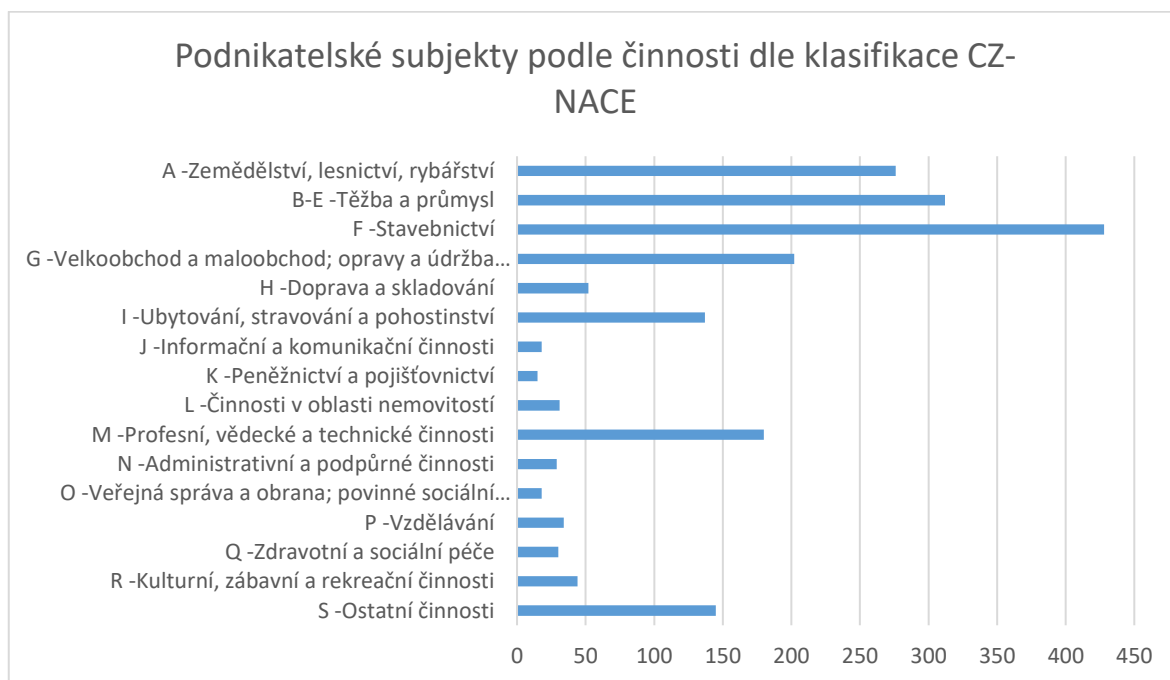
5.3 Podnikání a výroba

Dle údajů z Českého statistického úřadu (2023) se na území Mikroregionu Rýmařovsko nachází celkem 1 992 subjektů se zjištěnou aktivitou. Nejvíce podniků působících v oblasti patří do primárního a sekundárního sektoru. Konkrétně se jedná o podniky působící v oblasti zemědělství, lesnictví a rybářství, podniky zabývající se těžbou a průmyslem a subjekty působící v oblasti stavebnictví. Naopak nejméně subjektů působí v oblastech peněžnictví a pojišťovnictví, informační a komunikační činnosti a ve veřejné správě.

V Rýmařově je lokalizováno nejvíce podnikatelských subjektů v rámci mikroregionu. Působí zde dohromady 1012 subjektů se zjištěnou aktivitou, tedy 50,8 % ze všech subjektů působících na území mikroregionu. Nejvíce podnikatelských subjektů vykonávajících svoji činnost na území města Rýmařova patří do oboru stavebnictví (238). V menší obci Malá Morávka se i vzhledem k potenciálu cestovního ruchu nachází 33 podniků provozujících ubytovací a stravovací služby.

Graf č. 4 přehledně popisuje jednotlivá podnikatelská odvětví dle klasifikace CZ-NACE vyskytující se na území Mikroregionu Rýmařovsko.

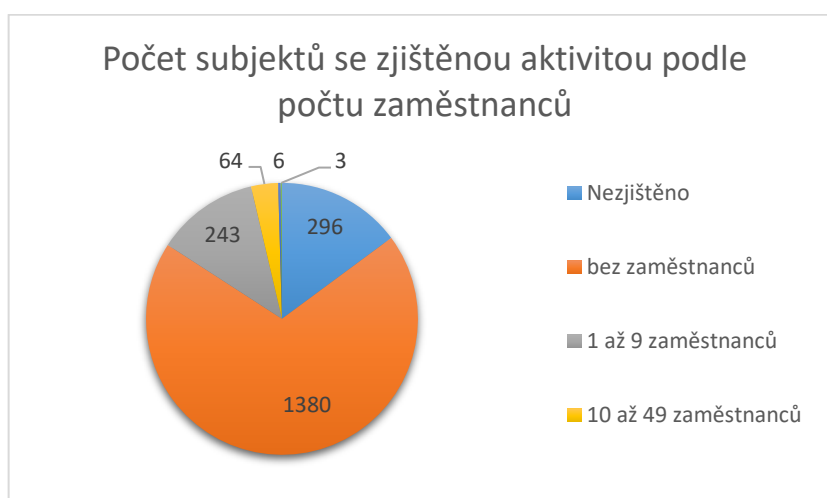
Graf 4 Podnikatelské subjekty na území Mikroregionu Rýmařovsko k 31.12. 2021

Zdroj: Český statistický úřad 2023, vlastní zpracování

Graf č. 5 udává počet podnikatelských subjektů rozdělených podle počtu jejich zaměstnanců. Největší zastoupení podnikatelských subjektů na Rýmařovsku mají podniky, které nedisponují žádnými zaměstnanci (1380). Další početně zastoupenou skupinou jsou subjekty, které nemají více než 9 zaměstnanců. Nachází se zde i 3 velké podniky, které mají více než 249 zaměstnanců. Dva z nich se nacházejí v Rýmařově (RD Rýmařov s.r.o. a Podhorská nemocnice a.s.) a jeden v Břidličné (AL Invest Břidličná a.s.).

Graf 5 Podnikatelské subjekty dle počtu zaměstnanců k 31.12. 2021

Zdroj: Český statistický úřad, 2023, vlastní zpracování

5.4 Životní prostředí

Životní prostředí je pojem, jímž vnímáme vše, co vytváří přirozené podmínky existence všech organismů a předpokládá jejich další vývoj (Český statistický úřad, 2014).

Zemědělství a lesnictví

Na území Rýmařovska panuje nevyhovující stav technického vybavení, budov a strojů zemědělských podniků. Je zde zaznamenán nedostatek inovací v oblasti zemědělství a lesnictví. Jejich aplikace by mohla snížit dopad zemědělství a lesnictví na životní prostředí a zvýšit schopnost adaptace na klimatickou změnu (MAS Rýmařovsko, 2021).

Lesnictví je důležitou součástí celého regionu. Je zapotřebí, aby se modernizovaly postupy a vybavení pro práci v lese a zároveň je potřeba zajistit kvalitní a vhodnou infrastrukturu pro volnočasové aktivity v lese. Je též nutné podpořit zpracování a uvádění nových zemědělských výrobků na trh a zároveň podpořit ekologickou produkci (MAS Rýmařovsko, 2021).

Technická infrastruktura

Většina území Rýmařovska je charakteristická slabou technickou infrastrukturou obcí. Jedná se například o odvádění a čištění odpadních vod, zastaralé a velmi energeticky náročné veřejné osvětlení, energeticky náročné budovy či nevhodné vodovody a vodojemy. V některých členských obcích je problémem samotné financování sběru komunálního odpadu. Navíc chybí i motivace občanů ke sběru a třídění odpadů do určených sběrných nádob. Je potřeba realizovat investice do pokročilejší technické infrastruktury, ale také i do financování provozu a do jednotlivých opatření, které povedou k úspoře energií. Realizace zmíněných činností by pomohla ke zlepšení péče o životní prostředí v oblasti udržitelného rozvoje v území (MAS Rýmařovsko, 2021).

Vodní režim

Vodní toky nacházející se na území Mikroregionu Rýmařovsko jsou součástí povodí Odry a v menší míře povodí Moravy. Větší část povodí je lokalizováno na území, které dosahuje vysokého množství ročních srážek (v horských oblastech až 1000 mm). Odtok je tedy relativně velký, ale nerovnoměrný, jelikož charakter hornin větší části území není příznivý pro akumulaci podzemní vody. Část povodí má problémy s nedostatkem podzemních vod, a proto jsou některé sídelní oblasti zásobovány vodou z vodárenských nádrží pomocí skupinových vodovodů (MAS Rýmařovsko, 2018).

Mezi významné vodní toky v oblasti řadíme řeky Bílá Opava, Moravice, Huntava či Podolský potok a další. Na Rýmařovsku se nenachází žádné významnější vodní plochy, pouze jde o vodní plochy menšího významu. Na území Malé Morávky se nachází přírodní léčivý zdroj (přírodní minerální voda). Je zde také stanoveno ochranné pásmo II. stupně pro oblast lázní Karlova Studánka. Dalším zdrojem přírodní minerální vody je Moravická kyselka, jež se nachází na území obce Dolní Moravice (MAS Rýmařovsko, 2018).

Na území Mikroregionu Rýmařovsko jsou vyhlášeny i chráněné oblasti přirozené akumulace vod. V severní části území se nachází CHOPAV Jeseníky a zasahuje do území 5 obcí – Dolní Moravice, Horní Město, Malá Morávka, Rýmařov a Stará ves (MAS Rýmařovsko, 2018).

5.4.1 Ochrana životního prostředí

Na území Mikroregionu Rýmařovsko najdeme všechny kategorie chráněných parků s výjimkou národního parku. Vyskytuje se zde chráněná krajinná oblast Jeseníky, evropsky významné lokality, ptačí oblast, přírodní rezervace a přírodní památky. Nachází se zde i dva přírodní parky – Přírodní park Sovinecko, Přírodní park Údolí Bystřice. Oba parky slouží k ochraně krajinného rázu území (MAS Rýmařovsko, 2018).

CHKO Jeseníky

Chráněná krajinná oblast Jeseníky vznikla v roce 1969 na území o rozloze 740 km². Součástí CHKO je i druhá nejvyšší hora České republiky Praděd. Až 80 % území tvoří lesy, převažují druhotné smrčiny a bučiny s mozaikovitě zachovalými zbytky přírodních lesů. Nejcennější oblasti CHKO Jeseníky jsou chráněny ve 4 národních přírodních rezervacích, 18 přírodních rezervacích a 6 přírodních památkách. Mikroregion Rýmařovsko pokrývá 30 % oblasti CHKO Jeseníky (Sdružení obcí Rýmařovska, 2016).

Přírodní park Sovinecko

Přírodní park Sovinecko je položen na území Moravskoslezského a Olomouckého kraje. Park byl zřízen v roce 1994 a jeho rozloha činí 19 910 hektarů. Charakteristickým rysem parku jsou hluboká údolí a výrazné svahy, které jsou pokryty lesním porostem s dochovanou strukturou a dřevinnou skladbou podobnou přirozeným porostům. Neobvyklý je výskyt krasových tvarů v nejbližším okolí Sovince. Na území parku hnízdí až 129 druhů ptáků a mezi jeho zajímavosti patří národní přírodní památka Rešovské vodopády (Sdružení obcí Rýmařovska, 2016).

Přírodní park Údolí Bystřice

Předmětem ochrany Přírodního parku Údolí Bystřice je říční niva s přilehlými svahy, které jsou pokryty lesními porosty, společenstvy mokřadních luk a pramenišť s množstvím zvláště chráněných rostlinných a živočišných druhů. Do území Mikroregionu Rýmařovsko zasahuje pouze jen okrajově, a to na území obce Dětrichov nad Bystřicí (Sdružení obcí Rýmařovska, 2016).

5.5 Doprava a infrastruktura

Doprava je významným faktorem rozvoje celého regionu. Jednou z jejích základních funkcí je spojení osob, zboží a služeb. Lidé využívají různé formy dopravy, aby dojížděli či vyjížděli z důvodu práce, vzdělání či volného času. Vzhledem k tomu, že území Rýmařovska je poměrně odlehle od významných ekonomických center, tak význam dopravy nabývá na důležitosti, a to především z hlediska dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti (Rýmařov, 2020).

5.5.1 Silniční doprava

Základem komunikační kostry Rýmařovska jsou dvě silnice I. třídy a hustá síť silnic II. třídy. Na území mikroregionu se nevyskytuje žádná dálnice či silnice evropského významu. Zbylá část místních komunikací je tvořena silnicemi nižší třídy a místními účelovými komunikacemi. Komunikace nižší třídy zastupují silnice III. třídy, jež zajišťují připojení obce Jiříkov a místních částí ostatních obcí v rámci mikroregionu. Celková hustota silniční sítě a kvalita silnic nižších tříd je na Rýmařovsku nízká, protože je to dáno horským a podhorským typem krajiny, která je pro území charakteristická (Sdružení obcí Rýmařovska, 2016).

Prostorové rozmístění sítě silnic je odpovídající vzhledem k tvaru území, avšak technické a šířkové uspořádání komunikací má značné nedostatky. Nejsou zde postaveny žádné obchvaty obcí, a proto jsou i významnější silnice v rámci oblasti vedeny přes obytná sídla, což má negativní následek na zdraví obyvatel (Sdružení obcí Rýmařovska, 2016).

Důležitými komunikacemi, které vedou skrze Mikroregion Rýmařovsko jsou (MAS Rýmařovsko, 2018):

I/11 – Hradec Králové – Šumperk – Rýmařov – Bruntál – Opava – Ostrava – hranice ČR/SR

I/45 – Horní Loděnice – Bruntál – Krnov

II/370 – Libina – Tvrdkov – Rýmařov – Břidličná

II/440, II/445 – Ryžoviště – Moravský Beroun – Libavá

II/445 – Šternberk – Břidličná – Rýmařov – Malá Morávka – Zlaté Hory – hranice ČR/PL

II/449 – Rýmařov – Uničov – Litovel – Prostějov

5.5.2 Železniční doprava

Na území Mikroregionu Rýmařovsko se nachází dvě lokální železniční tratě se zjednodušeným řízením provozu. Jedná se o koncové tratě, které jsou napojeny na celostátní trať č. 310 ve směru Olomouc – Krnov (MAS Rýmařovsko, 2018).

Lokální trať č. 311 spojující Rýmařov s Valšovem má 15 kilometrů a její počátky sahají až do roku 1878. Jde pouze o jednokolejnou neelektrifikovanou dráhu, která kromě Rýmařova obsluhuje ještě Velkou Štáhlí a Břidličnou (Sdružení obcí Rýmařovska, 2016).

Železniční trať č. 311 pak ve Valšově navazuje na trať č. 310, které je provozována na trase Olomouc – Bruntál – Opava. Více spojů je orientováno ve směru na Opavu než na Olomouc i vzhledem k nevýhodné čekací době při přestupu. Vlastník a zároveň provozovatel obou zmíněných tratí je Správa železnic, dopravu na území pak zajišťuje společnost České dráhy a.s. (Rýmařov, 2020).

5.5.3 Veřejná doprava

Dopravní obslužnost je hrazena prostřednictvím veřejného rozpočtu Moravskoslezského kraje, jednotlivé obce pak přispívají na základě četnosti spojů. Místní doprava do školy nebo dojíždka za zdravotnictvím vykazuje dobrou úroveň. Problémem veřejné dopravy na Rýmařovsku jsou mezikrajské spoje a spojení vedoucí mimo okres Bruntál, jejichž frekvence není tak častá (Rýmařov, 2020).

Od 9.12. 2018 je veřejná doprava na Rýmařovsku provozována společností Transdev – Rýmařovsko. Všechny autobusové linky, které území obsluhují, jsou označena číslem 854xxx a jsou součástí integrovaného dopravního systému Moravskoslezského kraje (ODIS). Dle Plánu dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje by měl celkový rozsah dopravy činit asi 1 434 089 vozokm za rok. Smlouva o obsluhování oblasti je uzavřena až do prosince 2028 (Moravskoslezský kraj, 2023).

Lepší celková dostupnost veřejné dopravy je na území obcí, které leží na železničních tratích č. 311 (Velká Štáhlé, Břidličná) a č. 310 (Lomnice, Dětrichov nad Bystřicí) a na silnici I/11

(Stará Ves, Malá Štáhle), které jsou obsluhovány dálkovými autobusovými spoji. V rámci mikroregionu z hlediska veřejné dopravy převládá autobusová doprava (MAS Rýmařovsko, 2018).

ODISka

Jedná se o elektronický platební prostředek, který je využíván u dopravců poskytujících dopravu v rámci integrovaného dopravního systému Moravskoslezského kraje (ODIS). Bezkontaktní čipovou kartu ODISka je možné využít na dopravních spojích v rámci kraje a existují dva možné způsoby cestování – dlouhodobé časové jízdné a elektronická peněženka. ODISka je využívána dětmi a studenty, kteří cestují do škol a dospělými osobami dojíždějícími za prací v rámci regionu (Moravskoslezský kraj, 2020).

5.5.4 Dopravní obslužnost

V níže uvedené tabulce lze vidět vzdálenost a dobu dojížděky z města Rýmařov do nejdůležitějších regionálních center v okolí, které nabízejí více služeb a lepší občanskou vybavenost. Vynikající dopravní spojení je především s městy Bruntál, Opava a Ostrava, kdy vzhledem k existenci silnice č. I/11 je doprava do krajského města Ostravy poměrně rychlá. Město Bruntál je nejbližším regionálním centrem od Mikroregionu Rýmařovsko a zároveň je i okresním městem celé oblasti. Vzhledem k tomu, že Mikroregion Rýmařovsko přímo sousedí s Olomouckým krajem, je dopravní obslužnost s jejími centry taky na dobré úrovni.

Tabulka 7 Dopravní obslužnost města Rýmařov s regionálními centry v okolí

Název města	Vzdálenost	Doba dojezdu
Bruntál	19 km	19 min
Opava	56 km	54 min
Ostrava	96 km	1 h 22 min
Olomouc	46 km	56 min
Šternberk	30 km	30 min
Uničov	26 km	28 min

Zdroj: Mapy.cz, vlastní zpracování

5.6 Cestovní ruch

Cestovní ruch je považován za jeden z nástrojů regionálního rozvoje a mezi jeho cíle řadíme tvorbu podnikatelských příležitostí a pracovních míst. Lze ho vnímat jako součást kulturních a kreativních průmyslů, jež se podílí na rozvoji dalšího odvětví kreativní ekonomiky (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2021).

Území Mikroregionu Rýmařovsko je součástí turistického regionu Severní Morava a Slezsko a konkrétně spadá do turistické oblasti Jeseníky. Všechny obce v rámci mikroregionu náleží k Euroregionu Praděd. Hlavní rekreační aktivitou v oblasti jsou zimní sporty jako sjezdové lyžování či běžecké lyžování. Jeseníky nabízí skvělé podmínky pro běžecké lyžování. Nachází se zde až desítky značených turistických tras. K populárním aktivitám, které region nabízí v letní sezóně, patří pěší turistika a cykloturistika. Podmínky pro cykloturisty jsou vynikající hlavně díky velmi husté síti cyklostezek. Celé území tedy poskytuje návštěvníkům možnost trávit dovolenou aktivním způsobem, a to především díky dříve zmíněným dobrým podmínkám pro sjezdové a běžecké lyžování v zimě a pěší turistiku a cykloturistiku v létě. Je důležité i nadále rozvíjet cestovní ruch a propojit ho s dalšími ekonomickými aktivitami prostřednictvím spolupráce jednotlivých subjektů (MAS Rýmařovsko, 2018).

Vzhledem k tomu, že území Rýmařovska patří k výše položeným oblastem s nižšími teplotami, tak nenabízí ideální podmínky pro venkovní koupání a vodní turistiku, a také díky malým průtokům ve vodních tocích. Lze však využít několik krytých zařízení určených k vodní rekreaci, jako například v Rýmařově, Břidličné či v Karlově pod Pradědem (Sdružení obcí Rýmařovska, 2016).

Jednou z hlavních dominant oblastí je bezpochyby hrad Sovinec. Jedná se o hrad postavený v gotickém stylu, který byl založen již ve 14. století. Pro veřejnost jsou zde pořádány různorodé kulturní akce, ať už se jedná o vystoupení šermířských skupin, divadelní a hudební představení či ukázka tradičních řemesel. Velmi oblíbené jsou i Rešovské vodopády, což je národní přírodní památka s kaňonovitou soutěskou a turistickou trasou hned vedle vodopádů. Řada turistů zavítá i do Rýmařova, který může návštěvníkům nabídnout historické centrum s řadou památek, jejichž dominantou je zámek Janovice, který náleží do městské části Rýmařova. Dalšími cíli turistů pak jsou například vodopády Bílé Opavy či druhá nejvyšší hora České republiky Praděd, která každým rokem láká tisíce návštěvníků (MAS Rýmařovsko, 2018).

Domácí turisté stále více navštěvují přírodní a kulturní atraktivity tohoto území. Důležitým faktorem jsou na rozdíl od jiných konkurenčních destinací cenově dostupné služby a jedinečné atraktivity cestovního ruchu. Jedná se například o břidlicová naleziště, přírodní bohatství, důlní štoly a další pozůstatky hornictví či architektonické památky (MAS Rýmařovsko, 2021).

5.6.1 Ubytovací kapacita

Ubytovací zařízení lze rozdělit na dva základní typy – na hromadná ubytovací zařízení (HUZ) a objekty individuální rekreace. Ubytovací kapacity v území utvářejí realizační předpoklady pro rekreaci. HUZ lépe vystihují atraktivitu oblasti pro cestovní ruch. Jejich rozložení v území je typické větší variabilitou a spíše se koncentruje v nejatraktivnějších turistických místech na rozdíl od objektů individuální rekreace (MAS Rýmařovsko, 2018).

Hromadné ubytovací zařízení (HUZ) je zařízení, které disponuje alespoň pěti samostatnými ubytovacími jednotkami a zároveň má k dispozici minimálně deset lůžek pro účely cestovního ruchu, tj. poskytující přechodné ubytování hostům, kteří jsou ubytováni za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kursu, kongresu, pobytu dětí ve škole v přírodě a tak dále. Objektem individuální rekreace (OIR) rozumíme chaty a chalupy (Český statistický úřad, 2021).

Dle dat z Českého statistického úřadu k 21. 11. 2023 bylo v regionu evidováno celkem 98 hromadně ubytovacích zařízení. Největší počtem ubytovacích kapacit disponovala Malá Morávka, která nabízí celkem 60 HUZ. Taktéž obec Dolní Moravice nabízí poměrně širokou nabídku ubytovacích zařízení. Naopak Břidličná, Ryžoviště, Jiříkov a Dětrichov nad Bystřicí jsou obce, které dle ČSÚ žádné hromadně ubytovací zařízení ani nenabízí. Konkrétní počty lze vidět v tabulce přiložené níže.

Tabulka 8 Hromadná ubytovací zařízení v regionu

Obec	Počet hromadných ubytovacích zařízení
Dolní Moravice	14
Horní Město	5
Lomnice	1
Malá Morávka	60
Malá Štáhle	1
Rýmařov	6
Stará Ves	7
Tvrdkov	1
Václavov u Bruntálu	2
Velká Štáhle	1
Celkem	98

Zdroj: Český statistický úřad, 2023, vlastní zpracování

6 ZHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU

Kapitola obsahuje realizované rozhovory s představiteli mikroregionu, SWOT analýzu a průzkum projektů, které již byly na území Mikroregionu Rýmařovsko realizovány.

6.1 Realizované rozhovory

V rámci analytické části diplomové práce byly vedeny rozhovory s vybranými představiteli Mikroregionu Rýmařovsko. Respondenti byli tázáni na 3 otázky týkající se rozvoje mikroregionu.

Otázky pro zástupce mikroregionu byly následující:

- 1) Jaké jsou podle Vás hlavní překážky či problémy v rozvoji Mikroregionu Rýmařovsko?
- 2) V jaké oblasti naopak vnímáte potenciál či příležitosti regionu do budoucna?
- 3) Jak podle Vás funguje spolupráce jednotlivých obcí a subjektů v rámci mikroregionu?

Vybraní představitelé, s nimiž byl veden rozhovor:

Ing. Luděk Šimko – starosta města Rýmařov a zároveň ředitel Místní akční skupiny Rýmařovsko

Petr Pecha – vedoucí kanceláře Místní akční skupiny Rýmařovsko

Miroslav Kladníček – starosta města Břidličná a člen správní rady Rýmařovsko o.p.s.

6.1.1 Jednotlivé rozhovory

Rozhovor s p. Ing. Luděkem Šimkem byl proveden na základě emailové komunikace ze dne 21.2. 2024.

Jaké jsou podle Vás hlavní překážky či problémy v rozvoji Mikroregionu Rýmařovsko?

„Z mého pohledu je to infrastruktura, když se podíváme na bílou knihu cest MSK, tak zjistíme, že jsme na to co do kvality komunikací asi nejhůře z celého kraje. Samozřejmě nejde jen o cesty v MSK, ale celkový přístup do Jeseníků. Dalším neméně významným hlediskem je umístění našeho ORP v MSK, jsme nejzápadnějším cípem a někdy se na nás trochu zapomíná.“

V jaké oblasti naopak vnímáte potenciál či příležitosti regionu do budoucna?

„Potenciál je určitě v cestovním ruchu. Musíme a myslím, že se nám to daří, prodávat vše krásné, co je kolem nás. Ať už jsou to hory, horské stezky a vůbec celá příroda. Určitě je potřeba využít i lokace našeho území z hlediska přeshraniční spolupráce.“

Jak podle Vás funguje spolupráce jednotlivých obcí v rámci mikroregionu?

„Co se týká Rýmařovska, tak si myslím, že fungování je na velice dobré úrovni. Obce hledají témata, která jsou pro ně společná a snaží se je i ve spolupráci s managery Rýmařovska rozvíjet. Momentálními tématy jsou hlavně odpady a vůbec celé odpadové hospodářství a cykloturistika.“

Rozhovor s p. Petrem Pechou byl proveden na základě osobní komunikace, která proběhla 5. 2. 2024.

Jaké jsou podle Vás hlavní překážky či problémy v rozvoji Mikroregionu Rýmařovsko?

Jedná se především o špatnou polohu regionu, protože přes nás nevedou žádné významné komunikace nebo významné tratě. Dostupnost pro někoho, kdo by chtěl vybudovat například novou továrnu je kvůli té dopravní situaci obtížnější. Je opravdu těžké konkurovat oblastem, které disponují lepší dopravní infrastrukturou. Další překážkou je určitě postupný odliv obyvatel z našeho regionu.

V Bílé knize dopravy Moravskoslezského kraje jsou zvýrazněny komunikace a mosty, které jsou ve správě kraje a nejvíce silnic, které je potřeba opravit se nachází právě v našem okolí. Není to opravdu dobrá vizitka pro náš region.

V jaké oblasti naopak vnímáte potenciál či příležitosti regionu do budoucna?

Základem a nejdůležitější oblastí je určitě cestovní ruch, který nás nejvíc obklopuje a pro který máme i příhodné podmínky, jelikož v našem okolí máme horu Praděd a další velmi zajímavé lokality. Můžeme se také opřít o bohatou historii našeho regionu.

Dále je potřeba zachovat průmyslové odvětví, například zpracování dřeva či zachování provozu na zpracování hliníku Al Invest. Snažit se hledat podporu v této oblasti. Je důležitá i snaha o lepší komunikaci. Je nutné na tom pracovat a rozvíjet se, abychom nezůstávali na chvostě jako region.

Jak podle Vás funguje spolupráce jednotlivých obcí v rámci mikroregionu?

Máme dobrou spolupráci mezi obcemi, obce se dokážou spojit, dokážou společně realizovat pro ně důležité projekty, příkladem můžou být projekty z životního prostředí.

Bylo vybudováno několik drobných sběrných míst v každé obci či bylo doplněno vybavení na likvidaci odpadu. Obce se také dokázaly spojit při výstavbě cyklostezek, zmínil bych obce Dolní Moravice, Velká Štáhle a Malá Štáhle, kdy se opravdu dokázaly domluvit na tom, že jsou schopni společně ufinancovat 30 % výdajů. Samostatně by toho nedocílila ani jedna obec a jelikož to braly i jako prvek na podporu cestovního ruchu, tak se domluvily a projekt mohl být realizován.

Rozhovor s p. Miroslavem Kladníčkem proběhl na základě e-mailové komunikace ze 28.2. 2024.

Jaké jsou podle Vás hlavní překážky či problémy v rozvoji Mikroregionu Rýmařovsko?

Jako hlavní překážky v rozvoji regionu vnímám především problémy týkající se odlivu mladých obyvatel a velkou nezaměstnanost.

V jaké oblasti naopak vnímáte potenciál či příležitosti regionu do budoucna?

Co se týká příležitostí pro rozvoj, tak potenciál vnímám hlavně v oblasti turistiky a doufám také ve větší podporu státu pro tento region.

Jak podle Vás funguje spolupráce jednotlivých obcí v rámci mikroregionu?

Mezi obcemi našeho mikroregionu je spolupráce na velmi dobré úrovni (Sdružení obcí Rýmařovska je za svou činnost a výsledky řazeno mezi nejaktivnější sdružení tohoto typu v celé ČR). V rámci spolupráce také kladně vnímám vzájemnou výměnu zkušeností a realizování společných projektů.

6.1.2 Souhrnné zhodnocení rozhovorů

Rozhovorů se účastnili vybraní představitelé Mikroregionu Rýmařovsko, kteří se podílejí na jeho rozvoji. Kvalita dopravní infrastruktury byla mezi respondenty brána nejčastěji jako překážka v rozvoji mikroregionu. Mezi další problémy, které byly v rámci rozhovorů zmíněny patří odliv mladých obyvatel do perspektivnějších regionů a nezaměstnanost.

Naopak cestovní ruch byl oblastí, která byla respondenty nejčastěji spojována s možností potenciálního rozvoje regionu do budoucna. Region nabízí dobré podmínky pro cestovní

ruch a je potřeba toho správně a efektivně využít k rozvoji mikroregionu. Důraz byl kladen i na efektivnější komunikaci a na zachování tradičních průmyslových podniků, které jsou významnými zaměstnavateli v oblasti.

Všichni respondenti kladně hodnotili spolupráci jednotlivých obcí v rámci mikroregionu. Pochvalovali si především spolupráci při realizaci společných projektů či výměnu zkušeností a názorů z různých oblastí.

6.2 SWOT analýza

Ve SWOT analýze Mikroregionu Rýmařovsko jsou hodnoceny nejprve silné a slabé stránky a pak příležitosti a hrozby regionu. Do jednotlivých oddělení jsou přiřazeny jednotlivé faktory, které ovlivňují konkurenceschopnost regionu. SWOT analýza vychází z poznatků, které byly zjištěny v předchozích kapitolách analytické části.

Tabulka 9 SWOT analýza Mikroregionu Rýmařovsko (vlastní zpracování)

Silné stránky	Slabé stránky
+Přírodní atraktivity +Spolupráce obcí v rámci svazku +Kulturní památky +Cenově dostupnější služby +Celosezónní destinace	-Vyšší nezaměstnanost -Méně vzdělané obyvatelstvo -Kvalita dopravní infrastruktury -Špatná poloha (bývalé Sudety) -Nedostatečná zdravotní péče -Omezená veřejná doprava -Omezená dostupnost služeb
Příležitosti	Hrozby
+Potenciál cestovního ruchu +Dotace +Investice do infrastruktury +Zajištění lepší zdravotní péče (větší dostupnost specializovaných lékařů a stomatologů) + Investice do pozemních komunikací +Výstavba kvalitnější infrastruktury cestovního ruchu	-Stárnutí obyvatelstva -Pokles obyvatel -Odliv mladých obyvatel - Prohlubování rozdílů mezi obcemi -Nedostatek financí na vzdělávání -Nízká atraktivita pro podnikatele a investory -Nezájem občanů o odpadové hospodářství

6.3 Realizované projekty

Projekty významnou měrou přispívají ke konkurenceschopnosti regionů. V následující části je zmíněn výběr projektů, které byly realizovány na území Mikroregionu Rýmařovsko.

6.3.1 Posílení komunikace s veřejností na území Sdružení obcí Rýmařovska

Cílem projektu je zajistit efektivní a moderní komunikaci na území Mikroregionu Rýmařovsko s jeho obcemi a veřejností tak, aby obce vůči svým občanům fungovaly na principu přívětivých, otevřených a transparentních veřejných institucí. Cíle projektu budou dosaženy pomocí koncepčního uchopení otázky komunikace, nákupem moderních komunikačních nástrojů eGovernmentu v podobě elektronických úředních desek. Mezi další komunikační prvky vytvořené v rámci projektu patří modernizace webových stránek či mobilního rozhlasu. Cílovou skupinou projektu je veřejnost, všichni volení zástupci a zaměstnanci jednotlivých obcí participujících na projektu a zaměstnanci Sdružení obcí Rýmařovska (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024).

Na tento projekt byly poskytnuty finanční prostředky z Evropského sociálního fondu a konkrétně z operačního programu Zaměstnanost.

Doba trvání projektu: 1. 4. 2021 – 31. 3. 2023 (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024)

6.3.2 Projekt Jak nezabloudit na Rýmařovsku

Díky spolupráci Sdružení obce Rýmařovska, Informačního centra Rýmařov, městský úřadů a starostů jednotlivých obcí byl realizován projekt, který byl zaměřen na podporu cestovního ruchu na území Mikroregionu Rýmařovska. Cílem projektu bylo vzájemné provázání atraktivit v oblasti a snaha ukázat turistům, že jim máme co nabídnout a také rozšířit obzory místním obyvatelům, aby měli možnost navštívit místa, o kterých dosud nevěděli (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024).

V rámci projektu bylo vytvořeno (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024):

- 60 ks dřevěných sloupů
- 430 ks orientačních směrvek s fotografiemi a popisem
- 18 ks obrázkových stěn s výřezem
- 14 ks mapových panelů
- Městský informační systém města Rýmařov a Břidličná

- místní značení v obci Dolní Moravice
- propagační materiály – turistické mapy Mikroregionu Rýmařovsko, průvodce malého turisty

Projektu se zúčastnilo všech 14 členských obcí mikroregionu, které finančně přispěly 50 % z celkových uznatelných výdajů. Projekt byl realizován za pomoci finančních prostředků ze státního rozpočtu České republiky, a to konkrétně z programu Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Celkové náklady projektu se vyšplhaly na 1 658 274 Kč (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024).

6.3.3 Spolupráce bez hranic

Cílem projektu je posílení vzájemné spolupráce MAS Rýmařovsko a LGD Kraina Dinozaurów. Tyto akční skupiny mají na starosti propagaci regionů, rozvoj cestovního ruchu v oblasti a spolupráci s informačními centry. V rámci projektu dojde ke zvýšení spolupráce mezi regiony, k podpoře cestovního ruchu na přeshraničním území a k hospodářskému rozvoji obou regionů (Regionální informační servis, 2021).

Doba trvání projektu: 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021

Projekt byl podpořen finančními prostředky z operačního programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko. Celkový rozpočet projektu byl 48 035 eur a z toho 39 988 eur činil příspěvek Evropské unie (Regionální informační servis, 2021).

6.3.4 Separace odpadů Rýmařovsko – I. etapa

Cílem projektu byl nákup nových nádob na separaci odpadu všeho druhu. Během realizace projektu bylo v 10 členských obcích zhotoveno 10 sběrných hnízd, jež byla navrhnutá tak, aby byla v souladu s rázem venkovské krajiny a zároveň vyřešila problém s nepříjemnými a vizuálně neestetickými shromaždišti kontejnerů všeho druhu. V rámci projektu bylo také pořízeno 120 ks odpadních nádob na plast, papír, kov a sklo. Pořídilo se 20 ks velkoobjemových kontejnerů, které slouží pro sběr rozložitelného odpadu a na shromažďování odpadu v zapojených obcích (Sdružení obcí Rýmařovska, 2024).

Doba trvání projektu: 22. 5. 2019 – 31. 8. 2020

Projekt byl realizován z operačního programu Životní prostředí a celkové náklady dosáhly 4 946 020 Kč (Regionální informační servis, 2021).

7 SOUHRN ANALYTICKÉ ČÁSTI

Na začátku analytické části byla uvedena základní charakteristika Mikroregionu Rýmařovsko. Zmíněny byly i obce, které do mikroregionu náleží. Dále bylo rozebíráno fungování svazku Sdružení obcí Rýmařovska, což je oficiální název mikroregionu. Důležitou roli v mikroregionu hraje i Místní akční skupina Rýmařovsko, jejíž činnost v rámci regionu je výrazná.

Další velmi důležitou součástí analytické části jsou vybrané faktory, které ovlivňují konkurenceschopnost Mikroregionu Rýmařovsko. Faktory byly rozděleny do 6 oblastí – lidské zdroje, občanská vybavenost, podnikání a výroba, životní prostředí, doprava a cestovní ruch.

Z jednotlivých dat z Českého statistického úřadu byly prokázány problémy, které sužují Mikroregion Rýmařovsko. Jedná se o pokles obyvatel zejména mladšího věku a s tím také souvisí stárnutí obyvatelstva. Problémem je jistě poměrně vyšší nezaměstnanost, která však v minulých letech klesala. Nachází se zde větší koncentrace méně vzdělaných lidí v porovnání s celou Českou republikou. Region nabízí nedostatečnou zdravotní péči pro své občany, které sužuje zejména nedostatek stomatologů. Celkově většina nabízených služeb v regionu má omezený charakter. Omezená je taktéž nabídka veřejné dopravy, především díky méně rozvinuté železniční dopravě.

Z provedených rozhovorů s představiteli Mikroregionu Rýmařovsko jasně vyplývá, že respondenti jako hlavní problémy regionu vnímají kvalitu dopravní infrastruktury, odliv mladých a vzdělanějších obyvatel do perspektivnějších regionů a vyšší nezaměstnanost. Naopak všichni respondenti se shodli, že oblast, ve které vidí výrazný potenciál rozvoje do budoucna je cestovní ruch. Mikroregion Rýmařovsko má výborné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Nachází se zde mnoho památek atraktivit jak přírodního, tak i kulturního rázu.

Rozhodl jsem se tedy zaměřit na oblast cestovního ruchu, a proto bude v následující návrhové části projekt na podporu konkurenceschopnosti zaměřený na oblast cestovního ruchu. Region disponuje velmi dobrými předpoklady pro další rozvoj cestovního ruchu. Rozhodl jsem se tedy jít cestou zaměřit na oblast, která již poměrně dobře funguje, a ještě ji vylepšit kvůli konkurenčnímu boji s dalšími destinacemi a být tak v oblasti cestovního ruchu na té nejvyšší úrovni, což by bylo dobré pro konkurenceschopnost regionu.

8 NÁVRH PROJEKTU NA PODPORU KONKURENCESCHOPNOSTI MIKROREGIONU RÝMAŘOVSKO

Na základě analytické části bylo zjištěno, že Mikroregion Rýmařovsko má příhodné podmínky pro oblast cestovního ruchu. Z rozhovorů také vyplývá, že cestovní ruch je největší příležitostí pro rozvoj regionu do budoucna. Proto byl vybrán projekt, který podpoří cestovní ruch a zároveň zvýší konkurenceschopnost Mikroregionu Rýmařovsko.

8.1 Projekt zaměřený na oblast cestovního ruchu

Projekt byl vybrán v návaznosti na Strategii komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) Místní akční skupiny Rýmařovsko na období 2021-2027. Jedná o naplnění strategického cíle 2 – Ekonomický a turistický rozvoj regionu. Konkrétně pak specifický cíl 2.2. (Podpora rozvoje cestovního ruchu) a opatření 2.2.2. (Propagace a zvýšení informovanosti o regionu Místní akční skupiny).

Název projektu: Poznej krásy Rýmařovska

Nositel projektu: Mikroregion Rýmařovsko

Místo realizace projektu: Území Mikroregionu Rýmařovsko

Obrázek 9 Oblast Mikroregionu Rýmařovsko

Zdroj: Rýmařovsko (2024)

Popis projektu:

Projekt s názvem Poznej krásy Rýmařovska je zaměřen na podporu cestovního ruchu na území Mikroregionu Rýmařovsko. V rámci projektu budou vytvořeny turistické deníky ve velikosti A5 a samolepky odpovídající velikosti, které budou znázorňovat přírodní, kulturní, historické či technické atraktivity a pamětihodnosti nacházející se na území mikroregionu. Deníky pak budou doplněny o další zajímavosti a tipy, co případně v regionu navštívit. Součástí projektu bude i propagační kampaň zaměřená na informovanost turistů a návštěvníků o možnosti zapojení se do sběratelské hry.

Jednotlivé deníky pak budou návštěvníkům k dispozici zdarma v informačním centru v Rýmařově. Sběratelské samolepky pak budou distribuovány na vybraná místa ještě před začátkem trvání sběratelské hry. Samolepku získá pouze návštěvník, který při návštěvě vybrané atraktivity zakoupí vstupné v místech, kde to bude možné. V rámci sběratelské hry bude vybráno 10 míst, které budou reprezentovat atraktivity na území regionu. Cílem každého návštěvníka či výletníka je nasbírat do svého deníku všech 10 samolepek a plně vyplněný deník s kontakty a adresou odevzdat zpět do informačního centra v Rýmařově. Po skončení období trvání sběratelské hry pak budou vylosováni výherci, kteří obdrží produkty spjaté s regionem. Jedná se například o regionální produkty, které disponují značkou „Jeseníky – originální produkt. Mezi dalšími hodnotnými cenami sběratelské hry budou knihy, jež pojednávají o historii a místních tradicích.

Projekt slouží na podporu rozvoje cestovního ruchu a na podporu podnikatelů působících v regionu, a to nejen pro ty, kteří podnikají v cestovním ruchu. Snahou projektu je také motivovat turisty a výletníky, aby navštěvovaly významná, ale i méně známá místa na území Mikroregionu Rýmařovsko. Účelem je tak rozmístit návštěvníky, aby poznali celou oblast regionu a jeho bohatství.

Cíle projektu:

Podpora rozvoje cestovního ruchu – Cílem navrženého projektu Poznej krásy Rýmařovska je zvýšit podporu cestovního ruchu na území Mikroregionu Rýmařovsko. Projekt by mohl pomoci se zvýšením návštěvnosti a mohl by pak pomoci k následnému zkvalitnění služeb či infrastruktury cestovního ruchu v regionu.

Zvýšení informovanosti a povědomí o oblasti – Cílem projektu je také zvýšit povědomí a informovanost o existenci Mikroregionu Rýmařovsko. Tím by mohla být zvýšena i celoroční návštěvnost obcí a jednotlivých historických či přírodních pamětihodností.

Rozmístění návštěvníků po celé oblasti – Cílem je rozmístit návštěvníky po celém území Mikroregionu Rýmařovsko, aby lidé objevovali i méně známá místa a odnesli si z návštěvy regionu komplexní zážitek sestavující se z různorodých činností. Snahou je, aby některá návštěvnická místa nezela prázdnotou, a naopak aby další návštěvnická místa netrpěla velkým náporům turistů, což by neřešením situace mohlo dojít k overtourismu a k následným negativním účinkům na životní prostředí a místní obyvatele.

Propagace méně známých a méně navštěvovaných míst – Je potřeba návštěvníky seznámit i s obecně méně známými a méně navštěvovanými atraktivitami regionu. Je důležité potenciální turisty informovat o tom, jaké možnosti při své návštěvě regionu mají a co se zajímavého mohou dozvědět. Ukázat všechny krásy a zajímavosti, které oblast Mikroregionu Rýmařovsko může turistům nabídnout.

Podpora podnikatelů v cestovním ruchu – Důležitou součástí cestovního ruchu je i jeho infrastruktura. Lidé pracující a podnikající v oblasti cestovního ruchu profitují z jeho rozvoje a z vyšší návštěvnosti oblasti. Realizace projektu přivede návštěvníky do různých koutů oblasti regionu, z čehož následně mohou ekonomicky profitovat podnikatelské subjekty působící v cestovním ruchu, ať už se jedná o podnikatele z oblasti gastronomie nebo poskytovatele ubytovacích služeb a dalších činností spojených s touto oblastí ekonomiky.

Vytvoření nového produktu cestovního ruchu – Realizací projektu s názvem Poznej krásy Rýmařovska vznikne nový produkt cestovního ruchu, který pro návštěvníky rozšíří nabídku činnosti a aktivit, které lze na území Mikroregionu Rýmařovsko vykonávat. Jedná se o produkt cestovního ruchu realizovaný zábavnou formou a je určený pro všechny věkové kategorie návštěvníků bez omezení.

Cílová skupina projektu:

Turisté a výletníci – První cílovou skupinou projektu jsou potenciální turisté a výletníci, kteří navštíví oblast Mikroregionu Rýmařovsko. Cestovní ruch je důležitou součástí ekonomiky mikroregionu. Cílem je podpořit cestovní ruch a zvýšit tak tím počet návštěvníků v mikroregionu. Turisté a výletníci navštěvují region především díky jeho unikátním a rozmanitým přírodním atraktivitám. Turisté se zajímají také o kulturní a technické pamětihodnosti spjaté s historií regionu.

Podnikatelé v regionu – Podnikatelské subjekty jsou významným faktorem rozvoje regionu. Jedná se o podnikatele, kteří působí v různých podnikatelských sférách a mají vliv na ekonomiku regionu. Hlavní cílovou skupinou projektu jsou především podnikatelé působící na poli cestovního ruchu. Na území Mikroregionu Rýmařovsko jde hlavně o podnikatelské subjekty, které realizují svoji činnost v oblasti ubytovacích a stravovacích služeb a dalších návazných služeb. Jedním ze zdrojů jejich tržeb a zisků jsou turisté navštěvující přírodní, kulturní a další atraktivity na území Mikroregionu Rýmařovsko.

Obce – Jedná se o všechny obce nacházející se na území Mikroregionu Rýmařovsko. Realizovaný projekt podpoří zvýšení návštěvnosti jednotlivých obcí v regionu. V jejich zájmu je přilákat více návštěvníků do regionu. V rámci dobrovolného svazku obcí Sdružení obcí Rýmařovska je potřeba, aby obce i nadále vzájemně spolupracovaly na rozvoji infrastruktury cestovního ruchu.

Problémy, které projekt vyřeší:

Vyšší počet návštěvníků méně známých míst – Cílem projektu Poznej krásy Rýmařovska je rozmístění návštěvníků po celém území mikroregionu a propagace a informace o méně navštěvovaných atraktivit v regionu. Snahou je motivovat zábavnou formou turisty a výletníky, aby kromě návštěvy hlavních dominantních turistických míst navštěvovali také méně známá a propagovaná místa.

Podpora udržitelného cestovního ruchu – Jedním z aktuálních problémů cestovního ruchu je tzv. overtourism. Cílem vyřešení problému je, aby se každá jednotlivá destinace soustředila na to, aby rozmístění návštěvníků bylo co nejrovnoměrnější po celém území turistické destinace. Větší kumulace turistů ve stejný časový okamžik v okolí jedné památky či atraktivity může mít negativní účinky na životní prostředí a zároveň to může být negativně vnímáno místními obyvateli. Snaha projektu je podobným místům s větší koncentrací turistů

odlehčit a zároveň návštěvníky pobídnout, aby v rámci své návštěvy regionu zavítali na místa s menší koncentrací turistů a tím tak podpořit udržitelnost cestovního ruchu v regionu.

Lepší informovanost o mikroregionu – Snaha více propagovat Mikroregion Rýmařovsko a tím i zvýšit informovanost o území. Realizace projektu sběratelské hry Poznej krásy Rýmařovska zvýší povědomí a informovanost o existenci nejrůznějších atraktivit, historii a tradicích na území Mikroregionu Rýmařovsko.

Zvýšení kvality služeb cestovního ruchu – Problémem Mikroregionu Rýmařovsko je omezená a nerovnoměrně rozložená nabídka služeb cestovního ruchu. Snahou projektu je přilákat návštěvníky do regionu a tím tak podpořit zvýšení kvality služeb cestovního ruchu. Vytvoření nového produktu cestovního ruchu rozšíří nabídku aktivit a přispěje tak ke zvýšení kvality služeb. Snahou je zvýšit kvality služeb cestovního ruchu, aby návštěvníci odjížděli z regionu spokojeni s nově získanými zážitky a vzpomínkami, které je budou motivovat k opakované návštěvě Mikroregionu Rýmařovsko.

Konkrétní aktivity projektu:

Aktivita 1: Vytvoření deníků a samolepek

Hlavní aktivitou projektu Poznej krásy Rýmařovska je tvorba turistických deníků a sběratelských samolepek zachycujících vybrané atraktivity na území Mikroregionu Rýmařovsko. Turistické deníky budou ve formátu A5 a každý deník bude obsahovat 23 stran. Úvodní stránka bude informovat o projektu, další strana bude zaměřená na pravidla sběratelské hry, například jak získat danou samolepku. Dalších 20 stran bude určeno na jednotlivé atraktivity. Poslední strana bude obsahovat kontaktní informace na vlastníka turistického deníku. Kontaktní informace držitel deníku vyplní, pokud bude mít zájem účastnit se slosování o ceny v podobě regionálních produktů.

Každá vybraná atraktivita bude mít v deníku k dispozici 2 stránky. Na jedné straně bude vždy místo na vylepení sběratelské samolepky s danou atraktivitou a nad ní bude prostor na zajímavosti a informace ke každé vybrané atraktivitě. Druhá strana bude vždy celá prázdná, aby měl návštěvník možnost si zaznamenat své zážitky či zkušenosti s návštěvou vybrané atraktivity.

Součástí aktivity je spolupráce s odborným pracovníkem – grafikem. Grafík se bude podílet na grafickém zpracování deníků i samolepek. Zároveň se pak postará i o tvorbu propagačních materiálů ve formě plakátů. Následně budou deníky, samolepky i letáky zadány vybrané firmě ke zpracování.

Aktivita 2: Distribuce samolepek na předem vybraná a vytipovaná místa v oblasti

Až budou všechny materiály vyhotoveny, je potřeba se domluvit se zástupci jednotlivých atraktivit o předání sběratelských samolepek, které pak budou svým návštěvníkům dávat. Zároveň je potřeba předat zástupcům informace a instruovat je, aby i ten projekt dále propagovali a řekli návštěvníkům potřebné informace o sběratelské hře Poznej krásy Rýmařovska.

Aktivita 3: Propagace na zvýšení informovanosti o existenci sběratelské hry

Propagace jakéhokoliv projektu ještě před jeho začátkem je důležitá. V případě nedostatečné propagace projektu by se mohlo stát, že o sběratelskou hru nebude mezi návštěvníky zájem, čímž by potenciál projektu nemusel být naplněn.

Propagace projektu s názvem Poznej krásy Rýmařovska bude účelná a efektivní. Vzhledem k současnému nárůstu trendu sociálních sítí bude projekt propagován hlavně na internetových stránkách a platformách sociálních sítí. Snahou bude oslovit co nejvíce lidí prostřednictvím spolupráce s webovými stránkami, které působí v oblasti cestovního ruchu. Jedná se například o spolupráci s portálem Kudy z nudy o vytvoření propagačního článku pojednávajícího o vzniku sběratelské hry. Dále je potřeba, aby byly zveřejněny informace o uskutečnění projektu na dalších webových stránkách zaměřujících se na tematiku cestovního ruchu. Jedná se o uveřejnění informací na následujících internetových stránkách:

- jeseniky.cz
- jeseniky-rodina.cz
- Webové stránky vybraných atraktivit v rámci projektu
- Webové stránky zapojených obcí Mikroregionu Rýmařovsko

Součástí propagační strategie projektu Poznej krásy Rýmařovska je vytvoření propagačních letáků ve formátu A2, A4 a A5. Letáky v papírové verzi pak budou umístěny na vybraných atraktivitách, které se projektu budou účastnit. Letáky budou taktéž turistům k dispozici v informačním centru v Rýmařově.

Aktivita 4: Zakoupení regionálních výrobků s označením „Jeseníky“ jako ceny pro účastníky sběratelské hry

Účastníci sběratelské hry Poznej krásy Rýmařovska mohou po nasbírání všech samolepek zobrazujících vybrané atraktivity, získat věcné ceny v podobě regionálních produktů. Jedná

se o regionální produkty, které byly vytvořeny místními či mají spojitost s regionem. Jsou to převážně produkty nesoucí regionální značku „Jeseníky originální produkt“. Mezi výrobky, které patří do této kategorie můžeme zařadit medy, marmelády, medoviny, sirupy a další. Po ukončení sběratelské hry bude následovat slosování, kde budou vybráni někteří návštěvníci, kteří obdrží vybraný regionální produkt. Podmínkou získání výhry je odevzdání deníku se všemi samolepkami s vyplněnými kontaktními informacemi.

Obrázek 10 Ukázka regionálních výrobků a knih

Zdroj: Vlastní

Obrázek 11 Regionální značka Jeseníky

Zdroj: Jeseníky.cz, 2024

Role spolupracujících subjektů:

Mikroregion Rýmařovsko + Místní akční skupina Rýmařovsko – Hlavním aktérem celého projektu bude Mikroregion Rýmařovsko společně s Místní akční skupinou Rýmařovsko. Jejich úkolem bude celková příprava projektu a poté i následná kontrola jeho průběhu. Důležitou činností je příprava kompletní dokumentace pro žádost o dotaci. Po ukončení projektu budou vyhodnocovat úspěšnost realizovaného projektu.

Zástupci vybraných atraktivit – V rámci projektu je důležitá spolupráce se zástupci participujících atraktivit. Provozovatelé atraktivit budou instruováni a informováni, aby návštěvníkům účastnících se sběratelské hry předávali sběratelské samolepky znázorňující vybranou atraktivitu. Jejich součinnost a komunikace s nimi je potřebná k hladkému průběhu projektu. Součástí jejich činnosti bude i propagace projektu.

Dodavatel deníků, samolepek a letáků – Klíčovým výstupem projektu Poznej krásy Rýmařovska jsou turistické deníky a sběratelské samolepky. Za jejich tvorbu bude odpovídat vybraná tiskařská firma, které bude zakázka přidělena. Firma bude zároveň tisknout i propagační materiály. Dodavatel bude odpovídat za kvalitu dodaných položek.

Infocentrum Rýmařov – Spolupracujícím subjektem v rámci projektu bude i informační centrum v Rýmařově. Zde budou k dispozici návštěvníkům turistické deníky, a jelikož se informační centrum nachází v budově Městského muzea Rýmařov, tak se zde i nachází první atraktivita na seznamu. Pokud mají návštěvníci zájem o zapojení do soutěže o slosované regionální produkty, tak turistické deníky se sběratelskými samolepkami a s vyplněnými kontaktními informacemi se budou předávat právě v informačním centru v Rýmařově. Infocentrum se bude podílet i na propagaci.

Výstupy projektu:

Deníky a samolepky – Hlavním výstupem projektu budou deníky a sběratelské samolepky, které budou k dispozici do rukou turistů navštěvujících území Mikroregionu Rýmařovsko. Turistické deníky budou ve formátu A5 a sběratelské samolepky. Jakmile deníky budou návštěvníkům předány, mohou začít objevovat místa či atraktivity, jež jsou zapojeny do projektu Poznej krásy Rýmařovska.

Předpokládaný počet kusů:

Deníky – 2000 ks

Samolepky – 20 000 ks (2000 ks na každou atraktivitu)

Propagační materiály – V rámci projektu vzniknou i propagační materiály na podporu informovanosti o existenci sběratelské poznávací hry. Budou vytvořeny propagační letáky a plakáty ve formátech A4, A5 a A6. Letáky budou vyvěšeny v blízkosti vybraných atraktivit, pokud to tedy bude možné. Letáky ve formátu A5 budou návštěvníkům k dispozici v informačním centru v Rýmařově a na v projektu participujících oblastech.

Předpokládaný počet:

Formát A4 – 100 ks

Formát A5 – 500 ks

Formát A2 – 50 ks

Realizační tým projektu:

Manažer projektu – Manažer projektu je klíčovým aktérem úspěchu realizace projektu. Je odpovědný za kontrolu nad průběhem celého projektu. Bude také odpovědný za organizaci hlavních aktivit, dohlíží na plnění cílů, na rozpočet a časový harmonogram. Součástí jeho práce je příprava kompletní dokumentace, která bude sloužit k podání žádosti o dotaci na realizaci projektu. Manažer bude poté odpovědný za vyhodnocení úspěšnosti celého projektu. Manažerem projektu se stane interní zaměstnanec Místní akční skupiny Rýmařovsko.

Koordinátor projektu – Bude odpovědný za průběh celého projektu. Jeho náplní práce bude komunikace se všemi spolupracujícími subjekty a se všemi zástupci vybraných atraktivit na území Mikroregionu Rýmařovsko. Součástí jeho pracovní činnosti bude i komunikace se všemi zástupci realizačního týmu. Mezi jeho pracovní náplň patří i vytvoření objednávky tisku deníků, samolepek a propagačních materiálů a zároveň komunikace s firmou zajišťující tisk. Bude předávat informace manažerovi projektu o postupném průběhu projektu. Koordinátor projektu bude odpovědný za kvalitu všech zpracovaných výstupů.

Odborný pracovník – grafik – Náplní práce grafika bude grafické zpracování turistických deníků a sběratelských samolepek. Na základě sdělených požadavků také vytvoří propagační materiály ve formě letáků. Grafik bude odpovědný za profesionální kvalitu grafického zpracování všech položek.

Představení vybraných atraktivit:

Rešovské vodopády – Rešovské vodopády se nacházejí na říčce Huntavě nedaleko od města Rýmařov. Vodopády jsou tvořeny asi 200 metrů dlouhou a 10 metrů širokou kaňonovitou soutěskou a její stěny mohou dosahovat výšky 20 metrů. V údolí vodopádů byla vytvořena návštěvnická trasa, která zavede turisty k nejkrásnějším místům údolí pode řeky Huntavy. Trasa je tvořena dřevěnými mosty, schody a lávkami, jež jsou doplněny jednotlivými vyhlídkami nabízejícími pohled na nejzajímavější oblasti (Kudyznudy.cz, 2024).

Břidlicová jezírka – Jedná se o soustavu jezírek nacházejících se nedaleko obce Břidličná. Jezírka v minulosti vznikla v zatopených lomech. Kolem jezírek vede naučná stezka, která informuje o historii a pověstech místa. Součástí naučné stezky jsou také informace o vyskytující se fauně a flóře. Místo nabízí i možnost krásného výhledu na Břidličnou (Turistické informační centrum Rýmařov, 2024).

Hornoměstské podzemí – Okolí obce Horní Město má bohatou hornickou historii. V minulosti se zde těžilo stříbro, zinek, olovo a železné rudy. Jde o třetí největší rudní oblast na Moravě, hned po Zlatých Horách a Horním Benešově. V oblasti Horního města byla hornická činnost prováděna již od středověku. Aby se veřejnost měla možnost seznámit s historií hornické činnosti, tak byla vybudována prohlídková trasa, která nabízí 450 metrů zpřístupněných podzemních chodeb, tři dobývací komory a součástí prohlídkové trasy je možnost vyzkoušet si lezení po žebřících (Hornoměstské podzemí, 2024).

Hedva Český Brokát – Expozice v textilní továrně Hedva Český Brokát nabízí možnost nahlédnout do historie firmy Hedva, která byla významným výrobcem hedvábných tkanin, brokátů a kravát. Komentovaná prohlídka návštěvníky zavede bývalou tovární halou, kde jsou vystaveny historické tkalcovské stroje, vzorkovnice s vyrobenými tkaninami či brokáty. Součástí prohlídky je také historická prodejna kravát z 20. let minulého století ve stylu art deco a brokátová místnost, která je laděná do zámeckého stylu (Technotrasy, 2024).

Městské muzeum Rýmařov – Vznik Městského muzea v Rýmařově se datuje do roku 1901. Sbírky, které se v muzeu nacházely, byly věnovány obyvateli města a lidmi z blízkého okolí. Po druhé světové válce došlo ke ztrátám a ničení sbírek. Nová éra muzea započala v roce 1991. V současné době muzeum nabízí stálé expozice, které pojednávají o historii města od 13. až do 20. století, o geologii jižního Jesenicka a o textilnictví a dolování na Rýmařovsku. V muzeu se ještě nachází dvě galerie – Octopus a Pranýř. V galeriích ročně probíhá 20 výstav různých umělců působících v různorodých uměleckých směrech (Kudyznudy, 2024).

Vyhlídková věž Nová Ves – Areál v Nové Vsi je položen ve výšce 848 metrů nad mořem a je místní součástí obce Dolní Moravice. Dominantou celého areálu je Vyhlídková věž, která je 31,3 metrů vysoká a díky ní lze spatřit nádherné výhledy na Hrubý Jeseník, Uhlířský vrch či Malý a Velký Roudný. Vyhlídková věž nabízí pohledy i na města Bruntál, Břidličná, Šternberk a Ryzoviště. V případě podmínek, které umožňují skvělou viditelnost, lze vidět pohoří Beskydy nebo Vysoké Tatry. Vyhlídková věž má šest pater a byla vybudována v roce 2014. Je vyrobena ze železobetonu, ale je pokryta pláštěm ze dřeva (Dolní Moravice, 2024).

Ztracené kameny – Jedná se o přírodní skalní útvar nacházející se na hřebenu Hrubého Jeseníku a je položen ve výšce 1250 metrů nad mořem. Při finálním výstupu na tyto majestátné kameny se vám naskytnou pohledy na Hanušovickou vrchovinu, Nízký Jeseník, Králický Sněžník a Orlické hory. Konkrétně se jedná o výrazné skalisko s kamenným mořem a kamennými proudy umístěnými v jižní části vrchu Pecný. Místo se nachází na zeleně značené turistické trase, která vede od Jelení Studánky až na sedlo Skřítek (Olomoucký kraj, 2024).

Galerie U Halouzků – Pradědova galerie U Halouzků se nachází v obci Jiříkov u Rýmařova a nedaleko od hradu Sovinec. Celá plocha areálu je umístěná na pozemku dančí farmy a zaujímá rozlohu 8 hektarů. Galerie nabízí tři hlavní dominanty. První z nich je největší socha „vládce Jeseníků“ (Praděda) v České republice, která dosahuje výšky 10 metrů hmotnosti 15 tun. Další dominantou je betlém, který byl zapsán v Guinnessově knize rekordů a byl oceněn titulem „Největší betlém na světě“. Betlém se skládá z 250 figurek vyřezaných ze dřeva v životní velikosti a stále jejich počet narůstá. Poslední hlavní atrakcí galerie je dřevěný obraz Pradědovy říše, který byl v minulosti umístěn v kamenné rozhledně na hoře Praděd (Pradědova galerie, 2024).

Zámek Janovice – Janovický zámek v minulosti sloužil jako sídlo janovického panství. Původně se jednalo o pozdně gotickou tvrz, kterou nechal postavit v 16. století Petr ze Žerotína. Později byla tvrz přestavěna na renesanční zámek. V roce 1721 se celé panství dostalo do vlastnictví rodu Harrachů, kteří vlastnili panství až do druhé světové války. Za jejich panování byl zámek několikrát přestavěn a rozšířen do současné podoby. Po druhé světové válce byl rodu Harrachů majetek zabaven a část mobiliáře odvezen do Maďarska, na zámek Liběchov, ale většina byla zničena či rozkradena. Od roku 2019 je zámek Janovice ve správě Národního památkového ústavu (Muzeum Rýmařov, 2024).

Kemp Indiana v Janovicích u Rýmařova – Kemp Indiana je přírodní kemp s westernovou tematikou, který se nachází v Janovicích u Rýmařova. V areálu kempu je vybudován

divadelní amfiteátr s názve La Skála, kde se v letních měsících konají různá divadelní představení a provozuje se zde i letní kino. V areálu se taktéž nachází budova westernové školy, v níž je umístěno muzeum bičů. Jednou ročně se v kempu Indiana koná Velká Cena Indiana v ovládní dlouhého biče a ve vrhu nožem a sekerou. Součástí kempu je v letních měsících provoz westernového Saloonu, který návštěvníkům nabízí možnost občerstvení (Kemp Indiana 2022).

8.1.1 Časová analýza

Realizace projektu je naplánována na rok 2026. Projekt je rozdělen do 3 fází – přípravná, realizační, kontrolní. Délka projektu je odhadována na celkem 10 měsíců. Projekt započne v lednu 2026 a ukončení projektu je naplánováno na říjen 2026.

Přípravná fáze bude trvat přibližně 3 měsíce. Přípravná fáze zahrnuje celkem 3 činnosti. Nejprve je potřeba vyhotovit kompletní dokumentaci a podat žádost o dotaci. Následně je zapotřebí provést výběr koordinátora projektu, který se bude starat o průběh projektu v realizační části. Poslední činností je výběr vhodného grafika, který bude zpracovávat grafické provedení deníků, samolepek a propagačních materiálů. V následující tabulce je uveden časový harmonogram přípravné fáze.

Tabulka 10 Časový harmonogram přípravné fáze projektu

Přípravná fáze	Aktivity	Období
1.	Žádost o dotaci	leden 2026
2.	Výběr koordinátora projektu	únor 2026
3.	Výběr odborného pracovníka (grafik)	březen 2026

Zdroj: Vlastní zpracování

Délka trvání realizační fáze je naplánována na 5 měsíců a skládá se z 5 aktivit. Nejprve po průběžné komunikaci s grafikem budou zpracovány grafické návrhy deníků, samolepek a propagačních materiálů. Následně po grafickém zpracování bude zadána tiskárně objednávka na tisk všech potřebných položek. Od dubna do srpna bude spuštěna propagace sběratelské hry Poznej krásy Rýmařovska. Ještě před spuštěním sběratelské hry bude provedena distribuce samolepek na vybrané atraktivitu, které se projektu účastní. Samotná sběratelská hra bude v hlavní turistické sezóně od června do srpna. Po ukončení sběratelské hry budou vylosováni výherci, kteří obdrží knihy a regionální produkty V následující tabulce je zveřejněn časový harmonogram realizační fáze.

Tabulka 11 Časový harmonogram realizační fáze projektu

Realizační fáze	Aktivity	Období
4.	zpracování grafických návrhů	duben 2026
5.	zadání objednávky na tisk deníků, samolepek a propagačních materiálů	duben 2026
6.	propagace projektu	duben–srpen 2026
7.	distribuce samolepek a propagačních materiálů na místa zapojených atraktivit	květen 2026
8.	Realizace sběratelské hry Poznej krásy Rýmařovska	červen–srpen 2026
9.	Losování výherců sběratelské hry	Září 2026

Zdroj: Vlastní zpracování

Kontrolní fáze projektu bude trvat 2 měsíce a skládá se ze tří částí. Po ukončení realizace projektu se získá zpětná vazba od všech zástupců jednotlivých návštěvnických míst. Součástí kontrolní fáze je získání a vyhodnocení statistik návštěvnosti jednotlivých objektů, ale pouze tam, kde je to možné. Na základě všech informací pak v říjnu 2026 bude provedeno vyhodnocení úspěšnosti projektu.

Tabulka 12 Časový harmonogram kontrolní fáze projektu

Kontrolní fáze	Aktivity	Období
10.	Zpětná vazba od zástupců zapojených atraktivit	září 2026
11.	Získání statistik návštěvnosti objektů	září 2026
12.	Vyhodnocení úspěšnosti projektu	říjen 2026

Zdroj: Vlastní zpracování

8.1.2 Finanční analýza

Nejvyšší položkou celého projektu jsou náklady na koordinátora projektu a grafika. Koordinátor projektu bude pracovat na poloviční úvazek a náleží mu měsíční odměna ve výši 19 500 Kč. Na projektu se bude podílet celkem 5 měsíců.

Další položkou v rozpočtu jsou samotné turistické deníky a sběratelské samolepky. Pro realizaci projektu se počítá s 2 000 kusy deníků a s 20 000 ks samolepek. Cena deníku je stanovena na 26,07 Kč/ks a cena samolepky na 1,11 Kč/ks. Celkem budou vytištěny 3 druhy propagačních materiálů. Plakáty o rozměru A2 (42,48 Kč/ks), letáky o velikosti A4 (8,7 Kč/ks) a letáky o rozměru A5 (2,93 Kč/ks). Ceny deníků, samolepek a propagačních materiálů byly sestaveny na základě služeb e-shopu Point4me. (profi.point4me.com, 2024).

Nejmenší položkou celého rozpočtu je příspěvek na dopravu kvůli distribuci deníků samolepek a propagačních materiálů na vybraná návštěvnická místa. V potaz byla brána spotřeba automobilu 6 l/100 km a cena 38,50 Kč za jeden litr benzínu. Poslední položkou je nákup regionálních produktů a knih. Byly vybrány celkem 4 produkty s regionálním označením Jeseníky a 3 publikace související s regionem. Každý produkt byl zakoupen o počtu 10 kusů. Celková suma za všechny výrobky činí 14 210 Kč. Ceny jednotlivých produktů byly stanoveny na základě nákupních cen, které byly poskytnuty informačním centrem v Rýmařově.

Tabulka 13 Finanční rozpočet projektu (vlastní zpracování)

Položky	Cena
Mzda koordinátora projektu	97 500 Kč
Mzda grafika – 20 hodin	10 000 Kč (500 Kč/h)
Turistické deníky (2 000 ks)	52 151 Kč (26,07 Kč/ks)
Sběratelské samolepky (20 000 ks)	22 264 Kč (1,11 Kč/ks)
Propagační materiály – letáky A4 (100 ks)	870 Kč (8,7 Kč/ks)
Propagační materiály – letáky A5 (500 ks)	1 464 Kč (2,93 Kč/ks)
Propagační materiály – plakáty A2 (50 ks)	2 124 Kč (42,48 Kč/ks)
Doprava (distribuce na místo) – 125 km	290 Kč
Nákup regionálních produktů a knih	14 210 Kč
Celkem	200 873 Kč

Dotační audit

Projekt bylo možné financovat prostřednictvím Národního programu podpory cestovního ruchu v regionech 2024 a to konkrétně z podprogramu Marketingové aktivity v cestovním ruchu. Datum na podávání žádosti však vypršel v únoru letošního roku.

Projekt bude v budoucnu možné financovat z krajských dotací či z rozpočtu jednotlivých obcí. Projekt byl navržen na rok 2026 i vzhledem k tomu, že se čeká na vhodnou dotační výzvu na financování projektu.

8.1.3 Analýza rizik

Realizace každého projektu má svá rizika. Jednotlivá rizika mohou negativně ovlivnit průběh celého projektu, a proto je potřeba zaměřit se na jejich eliminaci. V následující tabulce jsou identifikována rizika, která mohou projekt negativně ovlivnit.

Tabulka 14 Analýza rizik projektu

Potenciální riziko	Závažnost rizika (1-nejnižší, 5- nejvyšší)	Možnost výskytu (1-téměř žádná, 5-téměř jistá)	Eliminace rizika
Neochota návštěvnických míst účastnit se projektu	5	2	Vysvětlení přínosů projektu
Nezájem turistů o zapojení do projektu	5	3	Motivace turistů navštívit daná místa
Špatná propagace projektu	4	3	Efektivní propagace s časovým předstihem
Špatná kooperace se zástupci návštěvnických míst	3	2	Snaha o lepší komunikaci s nimi
Neschválení žádosti o dotaci	5	2	Kvalitně a komplexně zpracovaná žádost o dotaci
Nízká kvalita zpracování deníků a samolepek	4	2	Pečlivý výběr dodavatele
Nedostatek turistů v regionu v období hlavní sezóny	4	2	Větší propagace regionu na různých platformách
Laxní přístup k organizaci projektu	4	3	Výběr vhodného manažera a koordinátora projektu

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě rizikové analýzy byly identifikována rizika, která se mohou vyskytnout při realizaci projektu Poznej krásy Rýmařovska. Mezi nejzávažnější rizika byla zařazena neochota jednotlivých návštěvnických míst o zapojení do projektu, nezájem turistů o zapojení do projektu a neschválení žádosti o dotaci, což by vedlo k neuskutečnění projektu kvůli nedostatečným finančním prostředkům. Špatná propagace projektu by mohla vést k malému zájmu turistů o zapojení se do sběratelské hry, a proto je důležité tyto propagační činnosti provádět s časovým předstihem.

8.2 Souhrn projektu

Navržený projekt s názvem Poznej krásy Rýmařovska je určen na podporu konkurenceschopnosti Mikroregionu Rýmařovsko. Projekt je zaměřen na oblast cestovního ruchu, protože na území mikroregionu se vyskytují velmi dobré podmínky pro jeho realizaci. Cestovní ruch má na území Mikroregionu Rýmařovsko široký potenciál do budoucna a bude hrát důležitou roli v rozvoji oblasti a přispěje tak ke konkurenceschopnosti regionu.

Hlavní aktivitou projektu je vytvoření sběratelské poznávací hry. Budou zhotoveny turistické deníky, která pak budou návštěvníkům k dispozici v informačním centru v Rýmařově. Po vyzvednutí deníků je jejich úkolem posbírat sběratelské samolepky, které obdrží u vybrané atraktivity, jež se projektu účastní. V rámci projektu je vybráno 10 návštěvnických míst. Po nasbírání všech samolepek se držitel deníku může zúčastnit soutěže o regionální produkty s označením „Jeseníky regionální produkt“ a o knihy pojednávající o historii a současnosti regionu. Součástí projektu je i jeho samotná propagace ve formě letáků či na internetových stránkách portálů zaměřených na cestovní ruch.

Délka projektu je odhadována na 10 měsíců. Hlavním cílem projektu je zvýšit informovanost o mikroregionu a podpořit zvýšení návštěvnosti Mikroregionu Rýmařovsko.

ZÁVĚR

Téma diplomové práce bylo zaměřeno na podporu konkurenceschopnosti Mikroregionu Rýmařovsko. Hlavním cílem diplomové práce bylo navrhnout projekt, který podpoří konkurenceschopnost mikroregionu.

Návrhová část navazuje na analytickou část diplomové práce. V analytické části byla oblast Mikroregionu Rýmařovsko zkoumána na základě faktorů ovlivňujících konkurenceschopnost území. Celkem bylo vybráno 6 oblastí – lidské zdroje, občanská vybavenost, podnikání a výroba, životní prostředí, doprava a cestovní ruch. Po analýze jednotlivých faktorů následovaly rozhovory s významnými představiteli, kteří působí na území Mikroregionu Rýmařovsko. Byly jim podány dotazy týkající se rozvojových problémů, které region sužují či naopak potenciálních příležitostí, jež mohou pomoci s rozvojem regionu do budoucna. V návaznosti na zkoumání faktorů a rozhovorů byla vytvořena SWOT analýza, kde byly identifikovány silné a slabé stránky regionu a potenciální hrozby nebo příležitosti. Na závěr analytické části byly zhodnoceny projekty z různých oblastí, které již byly na území Mikroregionu Rýmařovsko realizovány.

Na základě zkoumání a analýz bylo zjištěno, že mezi největší rozvojové problémy patří vyšší nezaměstnanost, méně vzdělanější obyvatelstvo, kvalita dopravní infrastruktury či nedostatečná zdravotní péče. Stárnutí a pokles obyvatel, odliv mladých obyvatel a nedostatek financí na vzdělávání jsou skutečností, které byly identifikovány jako hrozby, jež mohou ovlivnit rozvoj regionu do budoucna. Jedním z pozitivních zjištění v rámci výzkumu byla spolupráce jednotlivých obcí v rámci jejich dobrovolného svazku. Další silnou stránkou regionu je existence řady přírodních a kulturních atraktivit po celém regionu. V realizovaných rozhovorech se všichni respondenti shodli na tom, že podpora cestovního ruchu je jednou z hlavních příležitostí regionu v jeho budoucím rozvoji.

Na základě předchozích zjištění byl v návrhové části navržen projekt podporující oblast cestovního ruchu na území Mikroregionu Rýmařovsko. Projekt s názvem Poznej krásy Rýmařovska je zaměřen na zvýšení informovanosti a povědomí o oblasti, která má návštěvníkům co nabídnout. Bylo vybráno 10 návštěvnických míst, které jsou rozmístěny po celém území mikroregionu. Cílem je motivovat turisty k návštěvě nejenom vybraných míst, ale i celého regionu. Zvýšení povědomí o regionu a vyšších návštěvnost podpoří konkurenceschopnost Mikroregionu Rýmařovsko.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Abeceda fondů EU 2021-2027: jak fungují evropské fondy? jak a na co lze žádat o dotaci? kam se obrátit pro radu?, 2022. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Národní orgán pro koordinaci. ISBN 978-80-7538-420-1.

BARTONĚK, Josef, 2015. Regionální rozvoj. Online. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/769-21-regionalni-rozvoj/>. [cit. 2024-01-27].

BINEK, Jan; CHMELAŘ, Roman; ŠILHAN, Zdeněk; SVOBODOVÁ, Hana; SYNKOVÁ, Kateřina et al., 2015. Integrované nástroje rozvoje území: vývoj, současnost, nové impulzy. Brno: GaREP, spol. s r.o. ISBN 978-80-905139-7-6.

BLAŠKO, Michal, 2017. Role komunitních plánů v rozvoji regionů v evropském kontextu. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta. ISBN 978-80-7510-255-3.

BRANDA, Pavel, 2014. Regionální politika EU a podpora přeshraniční spolupráce. Online. Euroregion neisse-nisa-nysa. Dostupné z: <https://ern.cz/ED/kniha-final4.pdf>. [cit. 2023-10-30].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2004. Regionální spolupráce. Online. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20543031/5206a701.pdf/29ceb24b-1019-4eb8-90a8-c2c1efdc6b5d?version=1.0>. [cit. 2024-01-28].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2014. Životní prostředí. Online. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/10n1-05-_2005-zivotni_prostredi___metodika. [cit. 2024-04-02].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2021. Metodika-Cestovní ruch. Online. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/metodika_casove_rady_cestovni_ruch. [cit. 2024-04-01].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2021. Sčítání lidu, domů a bytů. Online. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&skupId=4292&katalog=33519&pvo=SLD210072-OB-OK&pvo=SLD210072-OB-OK&pvokc=101&pvoch=40860#w=>. [cit. 2024-04-01].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2023. Data pro Místní akční skupiny. Online. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas. [cit. 2024-04-01].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2023. Hromadná ubytovací zařízení České republiky. Online. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/huz/okres.jsp?k=CZ0801>. [cit. 2024-04-01].

DOBROZEMSKÝ, Václav, 2017. Právní postavení dobrovolného svazku obcí. Online. Dostupné z: <https://www.dauc.cz/clanky/4358/pravni-postaveni-dobrovolneho-svazku-obci>. [cit. 2024-01-28].

DOLNÍ MORAVICE, 2024. Rozhledna Nová Ves. Online. Dostupné z: <https://obecdolnimoravice.cz/spol/rozhledna-nova-ves>. [cit. 2024-04-01].

DOTACE EU, 2024. Programové období 2021-2027. Online. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020>. [cit. 2024-04-02].

DOTACEEU.CZ, 2024. Evropský rybářský, námořní a akvakulturní fond. Online. Dostupné z: [https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/e/evropsky-rybarsky-fond-\(eff-european-fisheries-f\)](https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/e/evropsky-rybarsky-fond-(eff-european-fisheries-f)). [cit. 2024-01-28].

EVROPSKÁ KOMISE, 2024. Evropský sociální fond plus. Online. Dostupné z: <https://european-social-fund-plus.ec.europa.eu/cs/co-je-esf>. [cit. 2024-01-28].

EVROPSKÁ UNIE, 2024. Regionální investice a solidarita. Online. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/regional-policy_cs. [cit. 2024-01-27].

FORMÁNKOVÁ, Kristýna, 2023. Mikroregion a zákon o obcích. Online. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6893179>. [cit. 2024-01-28].

GOUARDÉRES, Frédéric, 2023. Fond pro spravedlivou transformaci. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/214/fond-pro-spravedlivou-transformaci>. [cit. 2024-01-28].

HORNOMĚSTSKÉ PODZEMÍ, 2024. Vítej ve světě pod zemí. Online. Dostupné z: <https://www.hornimestopodzemi.cz/>. [cit. 2024-04-01].

HRABÁNKOVÁ, Magdalena, 2011. Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu: vědecká monografie. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-7204-752-9.

HUGGINS, Robert a Piers THOMPSON, ed. Handbook of regions and competitiveness: contemporary theories and perspectives on economic development. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2017. ISBN 978-17-8347-500-1

HUGGINS, Robert, 2014. The global competitiveness of regions. New York: Routledge, Taylor & Francis Group. ISBN 978-04-1585-943-1.

JESENÍKY.CZ, 2024. Jeseníky Originální Produkt. Online. Dostupné z: <https://eshop.jeseniky.cz/produkty/k3207-jeseniky-originalni-produkt/>. [cit. 2024-04-14].

KEMP INDIANA, 2022. Úvod. Online. Dostupné z: <https://www.kempindiana.cz/>. [cit. 2024-04-01].

KRAFTOVÁ, Ivana; MAŠTÁLKA, Martin; MATĚJA, Zdeněk; SVOBODA, Ondřej a ZDRAŽIL, Pavel, 2016. Bezpečný rozvoj regionu: základní koncept. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-261-0.

KUDYZNUDY, 2024. Městské muzeum Rýmařov. Online. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/mestske-muzeum-rymarov>. [cit. 2024-04-01].

KUDYZNUDY, 2024. Rešovské vodopády. Online. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/resovske-vodopady>. [cit. 2024-04-01].

LAWRENCE, Robert, 2023. Competitiveness. Online. Dostupné z: <https://www.econlib.org/library/Enc/Competitiveness.html>. [cit. 2024-04-07].

MAS RÝMAŘOVSKO, 2018. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s. na období 2014–2020. Online. Dostupné z: https://mas.rymarovsko.cz/images/dokumenty/Standartizace/Projedn%C3%A1n%C3%AD_strategie/SCLLD_R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_05_2018.pdf. [cit. 2024-04-01].

MAS RÝMAŘOVSKO, 2019. MAS Rýmařovsko. Online. Dostupné z: <https://mas.rymarovsko.cz/>. [cit. 2024-04-01].

MAS RÝMAŘOVSKO, 2021. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s. na období 2021–2027. Online. Dostupné z: https://mas.rymarovsko.cz/images/dokumenty/2021-2027/R%C3%9DMA%C5%98OVSKO_SCLLD_2021-2027.pdf. [cit. 2024-04-01].

MELECKÝ, Lukáš a STANÍČKOVÁ, Michaela, 2011. Hodnocení konkurenceschopnosti regionů České republiky v kontextu Lisabonské strategie. Online. Ekonomická revue. Roč.

14, č. 3, s. 183-199. ISSN 1212-3951. Dostupné z: <https://doi.org/10.7327/cerei.2011.09.04>. [cit. 2024-01-27].

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2024. Registr poskytovatelů služeb. Online. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/registr-poskytovatelu-sluzeb>. [cit. 2024-04-01].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006. Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013. Online. Databáze strategií: Ministerstvo pro místní rozvoj. Praha. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/_strategie-regionalniho-rozvoje_2007-2013-2006-.pdf. [cit. 2024-01-27].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2019. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. Online. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/getmedia/58c57a22-202d-4374-af5d-cbd8f9454adb/SRR21.pdf.aspx?ext=.pdf>. [cit. 2024-01-27].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2024. CLLD. Online. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/stara-ud/integrované-nastroje/clld>. [cit. 2024-01-27].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2024. Ministerstvo pro místní rozvoj. Online. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo>. [cit. 2024-01-27].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2024. Územní dimenze akční plán SRR 21+. Online. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>. [cit. 2024-01-27].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2021. Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021-2030. Online. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/getattachment/2c398529-b36d-470e-9a6f-57aa11f57ad8/strategie-rozvoje->. [cit. 2024-04-02].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2023. Místní akční plán vzdělávání Rýmařovsko. Online. Dostupné z: https://mmr.gov.cz/getmedia/add1db02-99a8-4079-b506-858f40b2306e/Rymarov_20230620_text_1.pdf.aspx. [cit. 2024-04-01].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2024. Regionální politika a regionální rozvoj. Online. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj>. [cit. 2024-01-27].

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ, 2020. Euroregiony. Online. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cs/kraj/mezinarodni/euroregiony-467/>. [cit. 2024-01-28].

- MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ, 2020. ODISKA. Online. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cs/temata/doprava/odiska-766/>. [cit. 2024-04-01].
- MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ, 2023. Plán dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje na období 2022–2026. Online. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/doprava/pdo_msk_2022-2026.pdf. [cit. 2024-04-01].
- MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ, 2024. Seznam škol a školských zařízení. Online. Dostupné z: https://www.msk.cz/temata/skolstvi/seznam_skol.html. [cit. 2024-04-01].
- MUZEUM RÝMAŘOV, 2024. Zámek Janovice. Online. Dostupné z: <https://www.muzeumrymarov.cz/zamek-janovice>. [cit. 2024-04-01].
- NEUMANNOVÁ, H. Svazky obcí podle nového zákona. Moderní obec, 2000, roč. 6, č. 12, s. 34–35
- NSMAS ČR, 2015. Metoda LEADER Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) Rozvoj venkova se zapojením místních komunit. Online. Dostupné z: https://www.nsmas.cz/evt_file.php?file=3365. [cit. 2024-01-28].
- NSMAS ČR, 2024. Co jsou MAS. Online. Dostupné z: <https://www.nsmas.cz/o-nas/co-jsou-mas/>. [cit. 2024-01-28].
- OLOMOUCKÝ KRAJ, 2024. Ztracené kameny. Online. Dostupné z: <https://www.ok-tourism.cz/cil/ztracene-kameny/>. [cit. 2024-04-01].
- PAVLÍK, Marek, 2016. Podpora lokální ekonomiky: využití skrytých potenciálů v regionech. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-390-7.
- PAVLÍK, Marek, 2020. Regiony budoucnosti: spolupráce, bezpečí, efektivita: inspirace pro rozvoj měst a regionů s příklady dobré praxe. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-1310-1.
- PELCL, Petr, 2008. Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice: zpráva z výzkumného projektu 2007-2008. Venkov. Plzeň: Centrum pro komunitní práci, CpKP západní Čechy. ISBN 978-80-86902-74-6.
- PRADĚDOVA GALERIE, 2024. O nás. Online. Dostupné z: <https://www.pradedovagalerie.cz/o-nas/>. [cit. 2024-04-01].
- REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, 2021. Separace odpadů Rýmařovsko - I. etapa. Online. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu?villageId=6057&nuts=43&limit=5&page=7>. [cit. 2024-04-01].

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, 2021. Spolupráce bez hranic. Online. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu?villageId=6087&nuts=43&limit=5&page=39>. [cit. 2024-04-01].

RÝMAŘOV, 2020. Strategický plán rozvoje města Rýmařova do roku 2030. Online. Dostupné z: https://www.rymarov.cz/images/2020/Informace_z_uradu/Strategicky_plan_mesta_2030_final.pdf. [cit. 2024-04-01].

RÝMAŘOVSKO, 2024. Online. Dostupné z: <https://www.rymarovsko.cz/>. [cit. 2024-04-01].

RÝMAŘOVSKO, 2024. Přírodní poměry. Online. Dostupné z: <https://www.rymarovsko.cz/o-regionu/prirodni-pomery.html>. [cit. 2024-04-01].

SDRUŽENÍ OBCÍ RÝMAŘOVSKA, 2016. Strategie mikroregionu Rýmařovsko. Online. Dostupné z: <https://css.rymarovsko.cz/dokumenty>. [cit. 2024-04-01].

SDRUŽENÍ OBCÍ RÝMAŘOVSKA, 2024. Informace podle zákona č. 106/1996 Sb. Online. Dostupné z: <https://css.rymarovsko.cz/home/informace-podle-zakona-c-106-1996-sb>. [cit. 2024-04-01].

SDRUŽENÍ OBCÍ RÝMAŘOVSKA, 2024. Posílení komunikace s veřejností na území Sdružení obcí Rýmařovska. Online. Dostupné z: <https://css.rymarovsko.cz/projekty/projekty-v-realizaci/34-posileni-komunikace-s-verejnosti-na-uzemi-sdruzeni-obci-rymarovska>. [cit. 2024-04-01].

SDRUŽENÍ OBCÍ RÝMAŘOVSKA, 2024. Projekt Jak nezabloudit na Rýmařovsku 2017/2018. Online. Dostupné z: <https://css.rymarovsko.cz/projekty/10-realizovane-projekty/20-jak-nezabloudit-na-rymarovsku>. [cit. 2024-04-01].

SDRUŽENÍ OBCÍ RÝMAŘOVSKA, 2024. Separace odpadů Rýmařovsko - I. etapa. Online. Dostupné z: <https://css.rymarovsko.cz/projekty/projekty-v-realizaci/29-separace-odpadu-rymarovsko-i-etapa>. [cit. 2024-04-01].

SDRUŽENÍ OBCÍ RÝMAŘOVSKA, 2024. Základní informace. Online. Dostupné z: <https://css.rymarovsko.cz/home/zakladni-informace>. [cit. 2024-04-01].

SEDLÁČEK, Jan, 2015. Legislativní pozadí meziobecní spolupráce. Online. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/794-legislativni-pozadi/>. [cit. 2024-01-28].

SCHWARZ, Kelly, 2023. Evropský fond pro regionální rozvoj. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/95/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-efrr->. [cit. 2024-01-28].

SCHWARZ, Kelly, 2023. Fond soudržnosti. Online. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/erpl-app-public/factsheets/pdf/cs/FTU_3.1.3.pdf. [cit. 2024-01-28].

STEJSKAL, Jan a KOVÁRNÍK, Jaroslav, 2009. Regionální politika a její nástroje. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-588-2

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 2022. Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách. Online. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/wp-content/uploads/2022/11/eprirucka-final.pdf>. [cit. 2024-01-28].

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra, 2007. Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 978-80-7395-019-4.

ŠIMÁČKOVÁ, Kateřina a PUCHÝŘ, Bohumil, 2011. Faktory působící na konkurenční schopnost regiónu. Online. Dostupné z: http://www.conference-cm.com/podklady/history4/Prispevky/prispevek_Simackova_Puchyr_VUT.pdf. [cit. 2024-01-27].

ŠKRABAL, Ivo, 2006. Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů. Přerov: Centrum pro komunitní práci. ISBN 80-86902-39-0.

ŠKUFLIĆ, Lorena; ŠOKČEVIĆ, Sandra a BAŠIĆ, Maja, 2024. Sustainable Development and Competitiveness: Is There a Need for GCI Reconstruction? Online. Dostupné z: <https://doi.org/10.2478/eoik-2024-0001>. [cit. 2024-04-07].

TECHNOTRASA, 2024. Hedva Český Brokát. Online. Dostupné z: <https://technotrasa.cz/zastavky/hedva-cesky-brokat/>. [cit. 2024-04-01].

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM RÝMAŘOV, 2024. Břidlicová jezírka. Online. Dostupné z: <https://www.informarov.cz/cz/region/prirodni-atraktivita/46-prirodni-zajimavosti/1000257-bridlicova-jezirka>. [cit. 2024-04-01].

TVOŘÍME EVROPU, 2021. Regionální politika. Online. Dostupné z: <https://tvorimevropu.cz/evropska-unie/politiky-eu/regionalni-politika/>. [cit. 2024-01-27].

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, 2005. Monitoring mikroregionů a rozvojových dokumentů mikroregionů. Online. Dostupné z: <https://old.uur.cz/default.asp?ID=3783>. [cit. 2024-04-02].

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, 2020. Principy a pravidla územního plánování Kapitola C – Funkční složky, C.4 Občanské vybavení. Online. Dostupné z: <https://www.uur.cz/media/3qan0ips/c4-2020-12-18.pdf>. [cit. 2024-04-01].

VITURKA, Milan, 2007. Konkurenceschopnost regionů a možnosti jejího hodnocení. Online. Dostupné z: <https://doi.org/10.18267/j.polek.617>. [cit. 2024-01-27].

VITURKA, Milan, 2010. Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3638-9.

VUKOVIC, Darko a KOCHETKOV, Dmitry, 2017. Defining Region. Online. S. 79. Dostupné z: <https://doi.org/10.15826/recon.2017.3.2.009>. [cit. 2024-04-05].

WORLD ECONOMIC FORUM, 2019. The Global Competitiveness Report. Online. Dostupné z: https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf. [cit. 2024-01-28]

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CLLD – komunitně vedený místní rozvoj

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

EFRR – Evropský fond pro regionální rozvoj

ESF+ - Evropský sociální fond plus

EU – Evropská unie

FS – Fond soudržnosti

GCI – The Global Competitiveness Index

HDP – hrubý domácí produkt

HUZ – hromadné ubytovací zařízení

CHKO – Chráněná krajinná oblast

CHOPAV – chráněná oblast přirozené akumulace vod

MAS – Místní akční skupina

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MSK – Moravskoslezský kraj

o.p.s. – obecně prospěšná společnost

ODIS – integrovaný dopravní systém Moravskoslezského kraje

OIR – Objekt individuální rekreace

OP – Operační program

ORP – obec s rozšířenou působností

SCLLD – strategie komunitně vedeného místního rozvoje

SRR 21+ - Strategie regionální rozvoje České republiky 2021+

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Cíle politiky soudržnosti 2021-2027	15
Obrázek 2 Územní dimenze Akční plán Strategie regionální rozvoje ČR 2021+	21
Obrázek 3 12 pilířů Global Competitiveness Index 4.0.....	26
Obrázek 4 Mikroregiony v rámci České republiky	32
Obrázek 5 Členění místních akčních skupin na území ČR k 30. 4. 2021.....	33
Obrázek 6 Území Mikroregionu Rýmařovsko.....	40
Obrázek 7 Územní působnost MAS Rýmařovsko	43
Obrázek 8 Organizační struktura MAS Rýmařovsko	45
Obrázek 9 Oblast Mikroregionu Rýmařovsko	72
Obrázek 10 Ukázka regionálních výrobků a knih	78
Obrázek 11 Regionální značka Jeseníky	78

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Obce Mikroregionu Rýmařovsko, v závorce jsou uvedeny místní části	39
Tabulka 2 Počet obyvatel v Mikroregionu Rýmařovsko k 31.12. 2022	46
Tabulka 3 Vzdělanostní struktura obyvatel Mikroregionu Rýmařovsko a ČR v roce 2021	49
Tabulka 4 Počet školských zařízení na území Mikroregionu Rýmařovsko.....	51
Tabulka 5 Přehled zdravotnických zařízení k 31.12. 2021	52
Tabulka 6 Přehled zařízení sociálních služeb na Rýmařovsku.....	53
Tabulka 7 Dopravní obslužnost města Rýmařov s regionálními centry v okolí.....	60
Tabulka 8 Hromadná ubytovací zařízení v regionu.....	63
Tabulka 9 SWOT analýza Mikroregionu Rýmařovsko (vlastní zpracování)	68
Tabulka 10 Časový harmonogram přípravné fáze projektu.....	83
Tabulka 11 Časový harmonogram realizační fáze projektu	84
Tabulka 12 Časový harmonogram kontrolní fáze projektu	84
Tabulka 13 Finanční rozpočet projektu (vlastní zpracování)	85
Tabulka 14 Analýza rizik projektu	87

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Vývoj obyvatelstva na Rýmařovsku.....	47
Graf 2 Věková struktura obyvatelstva k 31.12. 2022	48
Graf 3 Nezaměstnanost v letech 2014–2022	48
Graf 4 Podnikatelské subjekty na území Mikroregionu Rýmařovsko k 31.12. 2021	55
Graf 5 Podnikatelské subjekty dle počtu zaměstnanců k 31.12. 2021	55